

MONITOR INVOERING PERSOONSGEBONDEN NUMMER PRIMAIR ONDERWIJS

Meting 3

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

MONITOR INVOERING
PERSOONSGEBONDEN NUMMER
PRIMAIR ONDERWIJS

Meting 3

- eindrapport -

Drs. E.S. van Cooten
Drs. C.T.A. van Bergen

Amsterdam, februari 2011
Regioplan publicatienr. 1948

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: +31 (0)20 - 5315315
Fax : +31 (0)20 - 6265199

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van ministerie van
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

VOORWOORD

In 2006 is gestart met het invoeringsproces van het persoonsgebonden nummer in het primair onderwijs. Aan het eind van 2010 waren vrijwel alle scholen voor primair onderwijs aangesloten op het basisregister onderwijs (BRON) en daarmee is het invoeringsproces afgerond. In de tussenliggende periode hebben de scholen zich voorbereid op de invoering. Ze hebben ervoor moeten zorgen dat hun leerlingadministratie en hun administratiesysteem geschikt waren voor de nieuwe situatie en moeten leren omgaan met de nieuwe werkwijze. Daarbij hebben ze ondersteuning gekregen van DUO-IBG, van de besturenorganisaties en AVS, van de in het leven geroepen projectorganisatie PGNPO en van hun softwareleveranciers.

Regioplan Beleidsonderzoek heeft in opdracht van het ministerie van OCW de invoering gedurende de gehele periode gevolgd. Behalve inzicht in het verloop van de invoering op de scholen gaf de 'Monitor invoering persoonsgebonden nummer po' ook een beeld van hun kennis van en hun mening over het proces en de nieuwe situatie. Het rapport van de laatste meting van de monitor ligt nu voor u.

In de loop van de jaren heeft een grote groep mensen een bijdrage geleverd aan de monitor. We bedanken in de eerste plaats alle respondenten op de scholen die bereidwillig aan de monitor hebben meegewerkt en onze vragen hebben beantwoord. Verder danken we degenen die zitting hebben gehad in de begeleidingscommissie voor hun deskundige advies en commentaar. Ten slotte bedanken we Jaco van Rijn van het ministerie van OCW voor de algehele begeleiding van het onderzoek.

Eva van Cooten (onderzoeker)

Kees van Bergen (projectleider)

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Inleiding.....	1
1.2	Achtergrond.....	1
1.3	Onderzoeksopzet.....	2
1.4	Leeswijzer.....	4
2	De resultaten	5
2.1	Het invoeringsproces	5
2.2	De structurele situatie	10
2.3	De Fase Aansluiting BRON	19
3	Conclusies	31
3.1	Het invoeringsproces.....	31
3.2	De structurele situatie	32
3.3	Verschillen tussen scholen	33
3.4	De Fase Aansluiting BRON	34
Bijlagen		37
Bijlage 1	Respons	39
Bijlage 2	Tabellen bij hoofdstuk 2	41
Bijlage 3	Vragenlijst	47

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

De invoering van het persoonsgebonden nummer (pgn) in het primair onderwijs is inmiddels afgerond. Door de invoering van het persoonsgebonden nummer ontstaat voor de overheid een nieuwe manier van verzamelen van leerlinggegevens: per 1 oktober 2010 is de leerlingentelling gewijzigd en worden de po-scholen nagenoeg geheel op basis van het pgn en de daaraan gekoppelde gegevens bekostigd.

De invoering is intensief begeleid en gevolgd. De 'Monitor invoering persoonsgebonden nummer po', die RegioPlan in opdracht van het ministerie van OCW heeft uitgevoerd, vormde een belangrijke schakel voor het volgen van het verloop van het proces. De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, waarin Cfi en IB-Groep zijn samengegaan), de besturenorganisaties en (vanaf begin 2010) de PO-raad zijn betrokken geweest bij de begeleiding van deze monitor. De monitor geeft inzicht in de kennis en de houding ten opzichte van het persoonsgebonden nummer en van de stand van zaken met betrekking tot de invoering van het pgn op de scholen voor primair onderwijs.

In 2007, 2008 en 2009 hebben de vorige metingen (respectievelijk de nulmeting, meting 1 en meting 2) van de monitor plaatsgevonden. Uit de resultaten van deze metingen bleek dat de kennis op scholen over de situatie die ontstaat na de invoering over het persoonsgebonden nummer in de loop der jaren toenam. Op een deel van de scholen was de kennis echter nog altijd onvoldoende. De houding ten opzichte van het invoeringsproces en het persoonsgebonden nummer is positiever geworden in de loop der jaren, maar bleef over het algemeen vrij neutraal.

In dit rapport doen we verslag van de derde meting van de monitor. Deze slotmeting geeft naast inzicht in de kennis en de houding ten opzichte van het persoonsgebonden nummer ook een beeld van de stand van zaken met betrekking tot de laatste fase van het invoeringsproces: de Fase Aansluiting BRON.

1.2 Achtergrond

De invoering van het persoonsgebonden nummer heeft gefaseerd plaatsgevonden en kende verschillende stappen voor de scholen.

In 2006 is gestart met de eerste fase (pgn-scan fase 1) waarin van alle leerlingen de burgerservicenummers zijn verzameld en geregistreerd in het leerlingadministratiesysteem. Tijdens de volgende fase (pgn-scan fase 2) wisselden de scholen gegevens uit met projectorganisatie PGNPO. Om de scholen voor te bereiden op de definitieve uitwisseling werden de

aangeleverde inschrijvingsgegevens door PGNPO gecontroleerd en teruggekoppeld aan de scholen. De aangeleverde persoonsgegevens zijn gecontroleerd door de IB-Groep en teruggekoppeld door PGNPO. De scholen zijn vervolgens overgedragen aan BRON. In de laatste fase, de Fase Aansluiting BRON, hebben de scholen de leerlinggegevens rechtstreeks uitgewisseld met BRON. Tijdens de uitwisseling controleerde BRON de gegevens en koppelde de voortgang aan de scholen terug. Het doel van de Fase Aansluiting BRON was ervoor te zorgen dat de leerlinggegevens correct in het leerlingadministratiesysteem en in BRON geregistreerd staan. De school krijgt inzicht in de registratie van leerlingen die wordt gebruikt om de bekostiging vast te stellen.

Tijdens de Fase Aansluiting BRON hebben zich tijdelijk problemen voorgedaan bij DUO. Een deel van de scholen kreeg in de zomer van 2010 na een systeemaanpassing verkeerde terugkoppelingen. Tijdens het herstel van het systeem was er zes weken lang geen uitwisseling mogelijk. Bovendien heeft een deel van de scholen de verkeerde terugkoppelingen moeten herstellen. Bij de slotmeting hebben we rekening gehouden met scholen die door deze storing vertraging hebben opgelopen. Inmiddels hebben alle scholen de Fase Aansluiting BRON succesvol doorlopen en zijn ze gekwalificeerd voor BRON. Scholen wisselen nu binnen twee weken mutaties in de leerlinggegevens uit met BRON en moeten de gegevens actueel houden. Sinds 1 oktober 2010 vormen het pgn en de daaraan gekoppelde gegevens de basis voor de bekostiging en is de leerlingentelling door DUO vervallen.

1.3 Onderzoeksopzet

In het kader van de 'Monitor invoering persoonsgebonden nummer po' zijn vier metingen gehouden. In het najaar van 2007 heeft de nulmeting plaatsgevonden, in het najaar van 2008 de eerste vervolgmeting (meting 1) en in het najaar van 2009 de tweede vervolgmeting (meting 2). De derde meting is de laatste meting voor deze monitor. Deze hebben we in het najaar van 2010 uitgezet, nadat het invoeringsproces van het persoonsgebonden nummer was afgerond.

Elke meting bestond uit een vast deel en een verdiepend deel. Het vaste deel van de meting bestond bij elke meting uit een internetenquête onder scholen. In het verdiepende onderzoek is ingezoomd op specifieke resultaten uit de meting of op actuele vragen die zich in het onderzoeksproces voordeden. Over de verdiepende onderdelen is steeds apart gerapporteerd.

Steekproef

Voor het vaste deel van de meting is ieder jaar een representatieve steekproef getrokken van 1200 scholen. Dit hebben we gedaan door een gestratificeerde steekproef te trekken uit alle scholen voor primair onderwijs. In de stratificatie

hebben we rekening gehouden met de volgende achtergrondkenmerken van de scholen: schooltype (bo, sbo en wec), stedelijkheid, aantal allochtone leerlingen, het aantal scholen dat onder het bestuur valt en het leerling-administratiesysteem dat de school gebruikt. Daarnaast hebben we bij meting 1 ook rekening gehouden met deelname aan de pgn-scan fase 2 en bij meting 2 met deelname aan de Fase Aansluiting BRON. Bij deze slotmeting hebben we rekening gehouden met scholen die vertraging in het proces opgelopen hebben door de problemen bij DUO in de zomer van 2010. Om ook uitspraken te kunnen doen over deze scholen, is een voldoende grote groep geselecteerd. Hun aandeel in de steekproef werd daarmee groter dan in de populatie.

Internetenquête

In de internetenquête hebben we bij iedere meting een aantal vaste monitorvragen gesteld en zijn we daarnaast ingegaan op aspecten van de fase van de invoering die op dat moment actueel was.¹ In deze slotmeting betrof dit een terugblik op de Fase Aansluiting BRON.

De vragen over de houding en verwachtingen ten aanzien van de structurele situatie die ontstaat na de invoering van het persoonsgebonden nummer en over het proces van invoering en de vragen over de informatievoorziening aan de scholen zijn, op enkele kleine aanpassingen na, ongewijzigd gebleven in de verschillende metingen. Op deze manier kunnen we de verschillende meetjaren met elkaar vergelijken. Daarnaast bevatte de enquête in voorgaande jaren vragen over het ontwikkelde kennisniveau over het invoeringsproces en de structurele situatie. Omdat het invoeringsproces inmiddels is afgerond, waren enkele van deze vragen niet meer relevant. Die hebben we in deze slotmeting niet meer gesteld.

Respons en weging

De 1203 scholen uit de steekproef hebben per e-mail een uitnodiging ontvangen om de internetenquête in te vullen. Bij deze meting hebben 747 respondenten de vragenlijst in zijn geheel ingevuld. Dit komt neer op een respons van 62 procent. Bij deze slotmeting is bijna de helft van de enquêtes ingevuld door een administratief medewerkers en bijna veertig procent door een directielid. Er is tweemaal per e-mail een herinnering gestuurd.

De responderende scholen waren mede door de gestratificeerde steekproef niet volledig representatief voor de totale populatie. Voor de afwijking is bij de analyse van de resultaten gecorrigeerd door een weging toe te passen. We hebben een weging toegepast op basis van schooltype, grote steden, leerlingadministratiesysteem en of de school wel of niet is geraakt door de storing bij DUO in de zomer.²

¹ Zie bijlage 3 voor de volledige vragenlijst.

² Zie bijlage 1 voor de steekproef en respons.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komen de resultaten van de internetenquête aan bod. We bespreken een terugblik op het invoeringsproces, de structurele situatie en de gang van zaken tijdens de Fase Aansluiting BRON. In hoofdstuk 3 schetsen we een totaalbeeld, kijken we terug op de ontwikkelingen en maken we vergelijkingen met de voorgaande metingen.

Vergelijkingen tussen metingen

In hoofdstuk 2 maken we bij verschillende items in de tekst vergelijkingen met de voorgaande metingen. Aan het einde van de paragraaf over het invoeringsproces en over de structurele situatie presenteren we gemiddelden per onderdeel. Deze gemiddelden hebben we berekend over de items van de verschillende kennis- en attitudevragen. De gemiddelden van de kennisvragen zijn gebaseerd op een score van 1 (voldoende), 2 (onvoldoende) en 3 (slecht); de gemiddelden van de attitudevragen op een score van 1 (zeer eens) tot 5 (zeer oneens). Een hoger gemiddelde betekent bij de kennisvragen minder kennis en bij de attitudevragen een negatievere houding. Stellingen die negatief zijn geformuleerd, hebben we eerst gehercodeerd voor we het gemiddelde hebben berekend.

Vergelijkingen tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken

Voor de vergelijking tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken hebben we gekeken naar de volgende achtergrondkenmerken: schooltype (bo, sbo en wec), stedelijkheid, schoolgrootte, bestuursomvang, soort leerling-administratiesysteem en of de school wel of niet is geraakt door de storing bij DUO. In de voorgaande metingen hebben we ook gekeken naar het percentage allochtone leerlingen. Omdat deze variabele na de invoering van de nieuwe gewichtenregeling niet meer correct wordt geregistreerd, hebben we deze vergelijking bij de slotmeting niet gemaakt.³

Zowel bij de vergelijking tussen de metingen als bij de vergelijking naar achtergrondkenmerken van de scholen bespreken we alleen de statistisch significante verschillen.

³ Hiervoor werd gebruikgemaakt van data van DUO met betrekking tot de herkomst van leerlingen. Het aantal leerlingen met een niet-westerse achtergrond is de afgelopen jaren echter sterk gedaald in de bestanden. Deze daling komt niet overeen met de bevolkingscijfers van het CBS. De meest waarschijnlijke verklaring is dat een deel van de scholen niet altijd meer de etnische achtergrond van de nieuwe leerlingen registreert en doorgeeft aan DUO-Cfi na de invoering van de nieuwe gewichtenregeling, waarin herkomst geen rol meer speelt.

2 DE RESULTATEN

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten uit de internetenquête. De belangrijkste resultaten zijn in de tekst weergegeven in een aantal tabellen. In de bijlagen zijn de overige tabellen en de enquête zelf te vinden. We beginnen met een terugblik op het invoeringsproces. Daarna bespreken we de structurele situatie en vervolgens de gang van zaken tijdens de Fase Aansluiting BRON. Bij verschillende items maken we vergelijkingen met de voorgaande metingen. Verder zullen we vergelijkingen maken tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken. Zowel bij de vergelijking tussen de metingen als bij de vergelijking naar achtergrondkenmerken van de scholen zullen we alleen de statistisch significante verschillen bespreken.

2.1 Het invoeringsproces

Het invoeringsproces van het persoonsgebonden nummer is inmiddels afgerond. Bijna alle de scholen zijn momenteel gekwalificeerd voor de permanente uitwisseling van de gegevens met BRON. In de enquête hebben we de respondenten gevraagd terug te kijken op dit invoeringsproces door middel van enkele stellingen. Verder hebben we vragen gesteld over de administratieve organisatie en de rolverdeling tussen school, bovenschoolse directie en bestuur.

2.1.1 Ondersteuning en tijdsbeslag

Nu het invoeringsproces is afgerond, hebben we de respondenten een aantal stellingen voorgelegd waarbij ze op dit proces terugkijken.

Tabel 2.1 Stellingen over het invoeringsproces (N=747)

	(Zeer) eens	Neutraal	(Zeer) oneens	Geen antwoord
School had voldoende tijd voor voorbereiding op de overgang	77,7%	13,2%	9,0%	0,2%
School kreeg voldoende ondersteuning van BRON	60,1%	25,7%	13,7%	0,5%
School kreeg voldoende ondersteuning van PGNPO	56,4%	31,7%	11,4%	0,6%
School kreeg voldoende ondersteuning van softwareleveranciers	44,9%	37,1%	17,9%	0,1%
School was op zichzelf aangewezen bij knelpunten	41,7%	22,4%	35,0%	0,9%
Invoering van het pgn heeft de school veel tijd gekost	82,4%	11,6%	6,0%	0,0%

Over het algemeen laat deze tabel een redelijk positief beeld zien. Vooral over de tijd die de scholen hadden om zich voor te bereiden op de definitieve overgang, zijn de scholen positief: meer dan driekwart van de scholen is het eens met de stelling dat er voldoende voorbereidingstijd was. Maar er is ook een negatief punt wat het tijdsbeslag betreft: meer dan tachtig procent van de scholen is van mening dat de invoering van het persoonsgebonden nummer de scholen veel tijd heeft gekost. Over de ondersteuning door de verschillende partijen zijn de scholen positief, vooral over de ondersteuning van BRON. De ondersteuning door de softwareleveranciers wordt wat minder vaak goed beoordeeld, maar ook hierover is meer dan veertig procent positief. Over de stelling dat de school op zichzelf was aangewezen bij het oplossen van knelpunten, zijn de meningen sterk verdeeld.

Als we de attitude ten opzichte van deze stellingen vergelijken met de voorgaande metingen, zien we bij alle stellingen significante verschillen. Over de stelling dat de school voldoende tijd heeft gehad op de definitieve overgang is men steeds positiever gaan denken in de loop der jaren. De mening over het daadwerkelijke tijdsbeslag, 'de invoering van het persoonsgebonden nummer heeft mijn school veel tijd gekost', wordt echter steeds slechter. Die is ten opzichte van de vorige meting nog significant slechter geworden. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat het hele proces nu is afgerond en de scholen het hele traject nu beter overzien dan bij de voorgaande metingen. Daarnaast spelen waarschijnlijk de inspanningen om in de laatste fase alles definitief te krijgen een belangrijke rol. Over de stelling dat de school op zichzelf is aangewezen bij knelpunten, is men in de loop der jaren steeds positiever gaan denken. Ook over de ondersteuning door BRON worden de meningen ieder jaar positiever, dit is ten opzichte van vorig jaar nog significant verbeterd. Bij de ondersteuning door PGNPO zagen we vorig jaar een verslechtering ten opzichte van eerdere jaren. Het eindoordeel is weer iets verbeterd, maar nog altijd slechter dan bij de nulmeting en meting 1. De ondersteuning door de softwareleveranciers laat ieder jaar een negatiever beeld zien. Ook hier spelen de inspanningen in de laatste fase waarschijnlijk een belangrijke rol.

We zien hier een aantal verschillen tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken. Ten eerste zijn scholen voor speciaal onderwijs negatiever over de tijd voor een goede voorbereiding op de definitieve overgang dan scholen voor regulier onderwijs. Verder zien we verschillen tussen scholen bij de beoordeling van de softwareleveranciers: in de grote steden is men negatiever over deze beoordeling. Daarnaast zijn scholen die geen vertraging hebben opgelopen door de storing bij DUO (in de zomer was er zes weken geen uitwisseling mogelijk, omdat een deel van de scholen verkeerde terugkoppelingen kreeg) negatiever over de ondersteuning door de softwareleveranciers dan scholen die wel vertraging hebben opgelopen. Dit komt waarschijnlijk doordat deze laatste groep intensief begeleid is bij het oplossen van de problemen. Ook zien we verschillen tussen de scholen met

verschillende leerlingadministratiesystemen bij de stellingen over de tijd die men heeft gehad voor voorbereiding, de tijd die de invoering heeft gekost en de ondersteuning door PGNPO en de softwareleveranciers.

2.1.2 Bovenschoolse coördinatie

Om een beeld te krijgen van de rolverdeling tussen school, bovenschoolse directie en bestuur, hebben we hier een aantal vragen over gesteld in de enquête.

Tabel 2.2 laat zien in welke mate de gegevenslevering aan BRON op bovenschools niveau wordt gecoördineerd.

Tabel 2.2 Bovenschoolse coördinatie van gegevenslevering (N=747)*

	Aantal	Percentage
Nee	473	63,4%
Ja, door de bovenschoolse directie	89	12,0%
Ja, door het bestuur	82	11,0%
Ja, door het directeurenoverleg	19	2,5%
Ja, door iemand anders	77	10,3%
Geen antwoord	6	0,9%

* 92,1 procent van de scholen valt onder bestuur met meer scholen. Van deze scholen heeft 83,3 procent bovendien een bovenschoolse directie.

Op de meeste scholen blijkt dit niet het geval; op bijna twee derde van de scholen wordt de gegevenslevering niet op bovenschools niveau gecoördineerd. Op ongeveer 35 procent van de scholen vindt er wel bovenschoolse coördinatie plaats bij de gegevenslevering. Dit gebeurt zowel door de bovenschoolse directie als door het bestuur. Op meer dan tien procent van de scholen wordt de gegevenslevering aan BRON gecoördineerd door anderen: hier noemt men de beleidsafdeling, de ICT-afdeling of de administratieve afdeling. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de vorige meting. Net als in de voorgaande metingen kunnen we concluderen dat de bovenschoolse rol beperkt is bij de werkzaamheden die betrekking hebben op het persoonsgebonden nummer.

2.1.3 Administratieve organisatie

Om hier een goed beeld over te vormen, hebben we de scholen enkele vragen gesteld over de ondersteuning en de veranderingen in de administratieve organisatie. Tabel 2.3 geeft een beeld van de ondersteuning door een administratief medewerker en tabel 2.4 van de ondersteuning op ICT- gebied.

Tabel 2.3 Ondersteuning door administratief medewerker (N=747)

	Aantal	Percentage
Ja	448	59,9%
Nee	296	39,6%
Geen antwoord	3	0,4%

Bijna zestig procent wordt bij het onderhouden van de leerlingadministratie ondersteund door een administratief medewerker. Dit is ongeveer vergelijkbaar met de vorige meting.

Scholen kunnen het systeembeheer uitbesteden aan een externe partij. 57,7 procent van de scholen doet dat (tabel B2.1). Dit is minder dan in de vorige meting, toen was dit 64,3 procent.

Zoals in tabel 2.4 te zien is, krijgt meer dan de helft van de respondenten ondersteuning van een ICT-medewerker of systeembeheerder bij het onderhoud en het beheer van het leerlingadministratiesysteem. Op de meeste scholen gebeurt dit door een ICT-medewerker of systeembeheerder in dienst van het bestuur en op een klein deel door een externe ICT-medewerker of systeembeheerder. Bijna de helft van de scholen heeft die ondersteuning niet. In de vorige meting zei ongeveer 65 procent van de scholen ondersteuning van een ICT-medewerker of systeembeheerder te krijgen.

Tabel 2.4 Ondersteuning door ICT-medewerker bij het onderhoud en het beheer van het leerling-administratiesysteem (N=747)

	Aantal	Percentage
Nee	349	46,8%
Ja, door ICT-medewerker of systeembeheerder in dienst van bestuur	320	42,9%
Ja, door externe ICT-medewerker of systeembeheerder	63	8,4%
Ja, door vrijwilliger	14	1,9%

Uit de voorgaande metingen bleek dat de invoering van het persoonsgebonden nummer niet heeft geleid tot een verandering in de administratieve organisatie op de scholen. De afgelopen jaren was er steeds een groep van ongeveer twintig procent van de scholen die de administratieve organisatie had aangepast in verband met de werkzaamheden voor de invoering van het persoonsgebonden nummer. In deze slotmeting is op 31,7 procent van de scholen de administratieve organisatie wel veranderd in verband met de werkzaamheden voor de invoering van het persoonsgebonden nummer (tabel B2.2). Tijdens de laatste fase van het proces hebben iets meer scholen de administratieve organisatie dus nog veranderd.

Van de scholen die aangeven dat de administratieve organisatie is veranderd, gaat 16,2 procent dit het komende jaar nog verder veranderen. Op de vraag hoe de administratieve organisatie veranderd is of wordt, antwoordt men dat

dit veranderde door een nieuw of integraal leerlingadministratiesysteem of door een herverdeling van administratieve taken.

68,3 procent van de scholen heeft de administratieve organisatie echter niet veranderd in verband met de werkzaamheden voor de invoering van het persoonsgebonden nummer. Van deze scholen geeft de meerderheid aan dat dit ook het komende jaar niet gaat gebeuren. Op slechts drie procent van deze scholen gaat er wel nog iets veranderen.

Sinds 1 oktober 2010 is de oude leerlingtelling vervallen en worden de scholen op basis van het pgn en de daaraan gekoppelde gegevens bekostigd. Wijzigingen die voortvloeien uit de leerlingadministratie moeten tweewekelijks worden uitgewisseld met BRON om de gegevens up-to-date te houden. Als het goed is, hebben de scholen hun administratie momenteel op zo'n manier ingericht dat deze uitwisseling soepel kan verlopen. Tabel 2.5 geeft een beeld van de meningen over deze stelling.

Tabel 2.5 Stelling over de administratieve organisatie (N=747)

	(Zeer) eens	Neutraal	(Zeer) oneens	Geen antwoord
De administratieve organisatie is zo ingericht dat de uitwisseling soepel kan verlopen	63,6%	26,0%	10,1%	0,2%

Meer dan zestig procent zegt dat de leerlingadministratie zo is ingericht en tien procent zegt dat dit niet zo is. Blijft over ongeveer een kwart van de respondenten die niet weten of de administratieve organisatie al voldoende op orde is. We zien hier geen duidelijke verschillen tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken.

Uit de voorgaande metingen bleek dat de kennis over de frequentie waarmee wijzigingen doorgegeven moesten worden nog zeer beperkt was. In deze meting hebben we weer gevraagd hoe vaak de mutaties in de leerling-administratie die voortvloeien uit wijzigingen in de leerlingpopulatie of de leerlinggegevens volgens de scholen aangeleverd moeten worden.

Tabel 2.6 Hoe vaak mutaties aanleveren (N=747)

	Aantal	Percentage
Elke week	189	25,4%
Elke 2 weken	387	51,9%
Elke maand	134	17,9%
Elk kwartaal	6	0,8%
Elk halfjaar	2	0,2%
Elk jaar	3	0,4%
Weet niet	24	3,3%

Iets meer dan de helft weet dat er binnen twee weken gegevens aangeleverd moeten worden bij mutaties. Een kwart van de respondenten denkt dat dit wekelijks aangeleverd moet worden. Dit betekent dus dat bijna de helft nog steeds niet precies weet hoe vaak dit moet gebeuren. Een kwart van de respondenten denkt dat dit minder frequent hoeft. Wel is dit verbeterd ten opzichte van de vorige meting, toen gaf slechts dertig procent het juist antwoord.

2.1.4 Gemiddelden over het invoeringsproces

Net als bij de voorgaande metingen hebben we per set van vragen een gemiddelde berekend. Bij het invoeringsproces kunnen we alleen het gemiddelde van de attitude van de vier metingen naast elkaar presenteren. Een lager gemiddelde betekent een positievere houding.

Tabel 2.7 Gemiddelden over het invoeringsproces*

	Nulmeting	Meting 1	Meting 2	Meting 3
Attitude invoeringsproces	2,79	2,84	2,79	2,87

* De gemiddelden op de attitudevragen zijn gebaseerd op een score van 1 (zeer eens) tot 5 (zeer oneens). Een gemiddelde score van 3 bij de attitudevragen komt dus overeen met een neutrale houding.

De attitude ten opzichte van de verschillende stellingen over het invoeringsproces is gemiddeld genomen vrij neutraal. Bij meting 2 zagen we een significante verbetering ten opzichte van meting 1. Dit jaar is de attitude ten opzichte van het invoeringsproces echter significant verslechterd. Als we alle jaren met elkaar vergelijken, zien we dat het gemiddelde bij deze meting het slechtst van alle jaren is. Men is in de loop van de jaren dus negatiever gaan denken over het invoeringsproces van het persoonsgebonden nummer. Blijkbaar zijn de inspanningen in laatste fase van invloed op de houding ten opzichte van het invoeringsproces.

2.2 De structurele situatie

Nu het invoeringsproces van het persoonsgebonden nummer is afgerond, is er voor de scholen een nieuwe situatie ontstaan. De internetenquête bevat vragen over een beoordeling van deze situatie. We hebben de respondenten vragen voorgelegd over de gevolgen voor de gegevenslevering, de consequenties van de invoer van het persoonsgebonden nummer, de terugkoppeling van informatie en het gegevensgebruik en de bescherming van de privacy.

2.2.1 Gevolgen voor de werkzaamheden en organisatie van gegevenslevering

Omdat het invoeringsproces inmiddels is afgerond, hebben we in de slotmeting een aantal stellingen aan de respondenten voorgelegd over gevolgen die de invoering van het persoonsgebonden nummer heeft op de werkzaamheden en de organisatie van de gegevenslevering. Tabel 2.8 geeft een beeld van de meningen over deze gegevenslevering.

Tabel 2.8 Stellingen over gevolgen voor gegevenslevering (N=747)

	(Zeer) eens	Neutraal	(Zeer) oneens	Geen antwoord
Gegevenslevering aan overheid is eenvoudiger	65,3%	20,7%	13,8%	0,2%
Leerlingadministratie kost minder tijd	14,3%	35,6%	49,8%	0,3%
Leerlingadministratie is beter gestructureerd	31,1%	39,7%	28,3%	0,8%
Controle van de overheid neemt toe	90,5%	9,2%	0,0%	0,2%
Administratieve last weegt niet op tegen voordelen	30,5%	52,5%	15,7%	1,2%

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is men het meest positief over de stelling dat de gegevenslevering door het persoonsgebonden nummer eenvoudiger is geworden: bijna twee derde is het hiermee eens. De andere stellingen laten echter een minder positief beeld zien. Meer dan negentig procent denkt dat de controle van de overheid toeneemt door het persoonsgebonden nummer. Niemand is het met deze stelling oneens. De administratieve last is voor een groot deel van de scholen echter nog altijd groot: bijna de helft denkt niet dat de gegevenslevering op den duur minder tijd kost. Over de stellingen dat de leerling-administratie beter gestructureerd is door de invoering van het persoonsgebonden nummer en dat de administratieve last niet opweegt tegen de voordelen voor de scholen, zijn de meningen meer verdeeld.

Vorig jaar zagen we dat de houding ten opzichte van de controle van de overheid door de invoering van het persoonsgebonden nummer steeds negatiever werd in de loop der jaren. Dit jaar is dit weer significant verslechterd ten opzichte van de vorige meting en de metingen daarvoor. De andere stellingen waren vorig jaar verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. Dit jaar zet deze verbetering niet door: over de stelling dat de gegevenslevering eenvoudiger wordt en de stelling dat de administratieve last opweegt tegen de voordelen, is men ten opzichte van vorig jaar iets negatiever gaan denken. Wel is dit nog altijd beter dan bij de nulmeting en meting 1. De mening over de stelling dat de administratie minder tijd in beslag neemt en over de stelling dat de administratie beter gestructureerd is, is significant slechter dan vorig jaar. Aangezien we bij alle stellingen een achteruitgang zien, kunnen we concluderen dat de houding negatiever is dan voorgaande jaren. Opnieuw

zullen de ervaringen in de laatste fase van het proces een rol spelen bij deze negatieve houding.

Bij de vergelijking naar achtergrondkenmerken zien we alleen een verschil tussen de leerlingadministratiesystemen bij de stelling dat de gegevenslevering eenvoudiger wordt en de administratie minder tijd in beslag neemt.

2.2.2 Consequenties van de invoering van het pgn

De invoering van het persoonsgebonden nummer heeft consequenties voor de manier waarop de scholen worden bekostigd. Maar ook de administratie van de scholen wordt hierdoor inzichtelijker. We hebben de scholen gevraagd in hoeverre ze voldoende kennis hebben van de verschillende consequenties.

Tabel 2.9 Kennis van consequenties (N=747)

	Voldoende kennis	Onvoldoende kennis	Geen kennis	Geen antwoord
Consequenties voor bekostiging	76,3%	20,7%	2,3%	0,7%
Consequenties voor toezicht op kwaliteit	37,7%	47,8%	13,8%	0,7%
Consequenties voor landelijke statistieken en beleidsinformatie	28,6%	50,7%	19,7%	1,0%

Het blijkt dat de kennis over consequenties voor de bekostiging van de school (regulier, gewichten, LGF en groeitelling) als redelijk goed wordt ingeschat door de scholen zelf: meer dan driekwart geeft aan hierover voldoende kennis te hebben. De scholen zijn waarschijnlijk op dit onderwerp gericht geweest, omdat de bekostiging iets is wat de scholen direct raakt. De kennis over de consequenties voor het toezicht op kwaliteit en voor de landelijke statistieken en beleidsinformatie lijkt echter gering. Respectievelijk meer dan zestig procent en meer dan zeventig procent geeft aan hierover onvoldoende of geen kennis te hebben. Deze onderwerpen staan verder van de scholen af dan de bekostiging.

Vergelijken we dit met de voorgaande metingen, dan zien we dat de scholen steeds positiever oordelen over de kennis over de consequenties voor de bekostiging en de kennis over de consequenties voor toezicht op kwaliteit in de loop der jaren. Ook ten opzichte van vorig jaar is dit significant verbeterd.

Als we dit uitsplitsen naar achtergrondkenmerken, zien we dat de kennis over de consequentie voor de bekostiging het best is in de kleinere steden. Bij de kennis over de consequenties voor de bekostiging zien we verschillen tussen de leerlingadministratiesystemen.

Behalve vragen over kennis hebben we de scholen een aantal stellingen voorgelegd over de mogelijke consequenties van de invoering van het persoonsgebonden nummer.

Tabel 2.10 Stellingen over consequenties van invoering pgn (N=747)

	(Zeer) eens	Neutraal	(Zeer) oneens	Geen antwoord
Bekostiging zal zonder problemen verlopen	26,9%	47,2%	25,6%	0,3%
Vergissingen en fraude kunnen beter worden voorkomen	79,7%	18,2%	2,2%	0,0%
Bezuiniging op rijksvergoeding	14,8%	66,3%	18,5%	0,4%
Minder gegevens aan Inspectie leveren	34,2%	44,5%	21,3%	0,1%
Ontwikkelingen beter te volgen	46,9%	40,7%	12,0%	0,4%

Bijna tachtig procent is het eens met de stelling dat vergissingen en fraude beter voorkomen kunnen worden door het persoonsgebonden nummer. Daarnaast denkt bijna de helft dat ontwikkelingen in het onderwijs beter te volgen zijn door het persoonsgebonden nummer. De meningen over de stelling dat de bekostiging zonder problemen zal verlopen, lijken sterk verdeeld. Ongeveer een kwart is het met de stelling eens, maar ook een kwart niet. Ook over de stelling dat er minder gegevens aan de Inspectie geleverd hoeven te worden, zijn de meningen verdeeld. Over de stelling dat de invoering van het persoonsgebonden nummer een bezuiniging op het budget betekent, heeft de meerderheid een neutrale mening: de angst voor een bezuiniging ten gevolge van het persoonsgebonden nummer speelt blijkbaar niet zo'n belangrijke rol voor de scholen.

Hier zien we ten opzichte van de voorgaande metingen een duidelijke verbetering: over alle stellingen is de mening in de loop der jaren positiever geworden.

Bij de uitsplitsing naar achtergrondkenmerken nemen we alleen een verschil waar bij schooltype: scholen voor speciaal onderwijs zijn positiever over de consequenties van het persoonsgebonden nummer voor het volgen van ontwikkelingen in het onderwijs dan scholen voor regulier basisonderwijs.

2.2.3 Terugkoppelen van informatie

Eén van de voordelen van het persoonsgebonden nummer is dat gegevens teruggekoppeld kunnen worden naar de scholen, bijvoorbeeld via 'Onderwijs in cijfers'. Hierop is informatie te vinden over deelnemers, personeel en financiën van de scholen. Een kwart van de scholen geeft aan dat ze deze site kennen (tabel B2.3). In de vorige meting was dit ook het geval. De meerderheid van de respondenten is dus nog niet op de hoogte van deze website. De persoon die de enquête heeft ingevuld, kan hierbij een rol spelen:

we zien dat vooral administratief medewerkers en docenten dit niet weten en (bovenschools) directeuren meestal wel.

Wel geeft de meerderheid van de scholen aan dat ze het (erg) belangrijk vinden om op basis van het persoonsgebonden nummer meer benchmark-informatie voor de school te krijgen (tabel B2.4).

Over de terugkoppeling van informatie hebben we een aantal stellingen aan de respondenten voorgelegd.

Tabel 2.11 Stellingen over het terugkoppelen van informatie (N=747)

	(Zeer) eens	Neutraal	(Zeer) oneens	Geen Antwoord
De gegevens zijn door de school te gebruiken voor ontwikkeling en verantwoording	29,9%	57,5%	11,0%	1,6%
Terugkoppeling draagt bij aan verbetering van kwaliteit	24,9%	58,5%	14,8%	1,9%
Terugkoppeling vergemakkelijkt horizontale verantwoording	32,2%	59,2%	6,4%	2,2%
Voordelen van terugkoppeling wegen op tegen administratieve last	24,1%	55,1%	18,4%	2,4%

Zoals te zien is in bovenstaande tabel, heeft meer dan de helft van de respondenten een neutrale mening over deze stellingen. Over de stelling dat terugkoppeling van informatie de horizontale verantwoording vergemakkelijkt, is men het meest positief. Het meest negatief is men over de stelling dat de voordelen van de terugkoppeling opwegen tegen de administratieve last: bijna twintig procent is het hier niet mee eens. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het gegeven dat de scholen relatief weinig weten van de mogelijkheden die er zijn voor terugkoppeling, zoals hierboven al is gebleken.

Bij al deze stellingen zien we verschillen ten opzichte van de voorgaande metingen. De mening over de stelling dat de gegevens te gebruiken zijn voor ontwikkeling en verantwoording is, na een verbetering vorig jaar, dit jaar weer negatiever dan tijdens de voorgaande meting. De mening over de andere stellingen is niet significant veranderd ten opzichte van de vorige meting, maar wel significant verbeterd ten opzichte van de metingen daarvoor.

We nemen een aantal verschillen waar tussen scholen: scholen uit kleine gemeenten zijn positiever over de stelling dat de terugkoppeling de horizontale verantwoording vergemakkelijkt en de stelling dat de terugkoppeling bijdraagt aan de verbetering van het kwaliteitsbeleid. Bij deze laatste stelling zien we ook een verschil in leerlingadministratiesysteem, net als bij de stelling dat de voordelen van de terugkoppeling opwegen tegen de administratieve last.

2.2.4 Gegevensgebruik en privacybescherming

Zowel de school als de overheid moeten maatregelen treffen om de privacy van leerlingen te beschermen. De kennis over het gebruik van gegevens en privacybescherming leek in de voorgaande metingen nog beperkt. Ook in deze meting hebben we gevraagd hoe de scholen hun kennis beoordelen over dit onderwerp.

Tabel 2.12 Kennis over gegevensgebruik en privacy (N=747)

	Voldoende kennis	Onvoldoende kennis	Geen kennis	Geen antwoord
Maatregelen die de Rijksoverheid neemt om de privacy van leerlingen te beschermen	35,0%	50,9%	11,5%	2,6%
Maatregelen die de school moet treffen om privacy van leerlingen te beschermen	49,8%	41,4%	6,5%	2,4%
Organisaties waarmee de school gegevens mag uitwisselen	28,5%	58,0%	10,2%	3,2%
Welke gegevens de school mag uitwisselen	26,0%	60,6%	10,8%	2,6%

Nog steeds geeft het merendeel van de respondenten aan onvoldoende kennis te hebben over deze onderwerpen. Over de maatregelen die de school moet treffen om privacy van leerlingen te beschermen lijkt de kennis het best, maar hierover geeft nog bijna de helft aan onvoldoende of geen kennis te hebben. Over de andere drie stellingen geeft de meerderheid aan onvoldoende of geen kennis te hebben. De privacybescherming van de pgn-gegevens is een belangrijk onderwerp, het is opvallend dat de kennis hierover nog altijd onvoldoende is.

Hoewel de kennis nog altijd onvoldoende is, zien we wel dat de kennis over dit onderwerp in de loop der jaren beter is geworden. Ten opzichte van vorig jaar is er geen significante verbetering meer opgetreden, maar wel ten opzichte van de nulmeting en meting 1.

De kennis over de maatregelen die de overheid neemt om privacy van leerlingen te beschermen, lijkt het minst goed bij éénpitters. Ook constateren we een verschil in grootte van de school: hoe groter de school, hoe meer kennis over de maatregelen die de overheid neemt om privacy van leerlingen te beschermen en over de maatregelen die de school moet treffen.

De pgn-gegevens worden opgeslagen in het Basisregister Onderwijs. In de Wet op het primair onderwijs is geregeld welke instanties gebruik mogen maken van de gegevens uit dit Basisregister. In de voorgaande metingen gaven veel respondenten aan niet goed te weten welke dat zijn. De scholen lijken in deze slotmeting redelijk goed op de hoogte van de instanties die wel

gebruik van de gegevens mogen maken (DUO, CBS, Inspectie en gemeenten). Bij de Sociale Verzekeringsbank en onderzoeksbureaus geeft nog wel een groot deel aan dat ze niet weten of zij er gebruik van mogen maken (tabel B2.5).

De school mag voor specifieke doelen bepaalde gegevens uitwisselen met instellingen. Ook hier zien we dat nu meer scholen op de hoogte zijn dan in de voorgaande metingen. De meerderheid van de scholen weet dat de gegevens uitgewisseld mogen worden met andere onderwijsinstellingen (bij in- en uitschrijving van leerlingen) en de afdeling Leerplicht van gemeente. Veel scholen denken echter dat de gegevens ook uitgewisseld mogen worden met de Commissie voor Indicatiestelling, instellingen voor (jeugd)gezondheidszorg, de Raad voor de Kinderbescherming en politie en justitie (tabel B2.6).

In deze slotmeting hebben we in de enquête gevraagd of men meer behoefte heeft aan informatie over het gebruik van gegevens en privacybescherming. Er blijkt nog erg veel behoefte te zijn aan extra informatie: 72 procent geeft dit aan. Slechts zeventien procent van de scholen heeft geen behoefte aan extra informatie (tabel B2.7). Aan de respondenten die aangeven dat ze behoefte hebben aan extra informatie, hebben we vervolgens gevraagd over welk onderwerp ze meer informatie willen. De respondenten konden meerdere onderwerpen aangeven.

Tabel 2.13 Informatie over... (N=538)

	Aantal	Percentage
Wat mag de school wel en niet met het pgn	490	91,1%
Uitwisseling met andere instellingen	422	78,4%
Maatregelen van de overheid om privacy te waarborgen	347	64,5%
Uitwisseling met andere scholen	268	49,8%
Beveiliging van de computer	158	29,4%
Anders *	9	1,6%

* Bij 'anders' wordt genoemd: een totaaloverzicht van alle rubrieken, een overzicht van instellingen die de gegevens automatisch ontvangen van DUO en informatie over de gevolgen van uitwisseling van gegevens, zoals leerlingen zonder BSN of medische gegevens.

Er blijkt vooral behoefte aan informatie over wat de school wel en niet mag met het persoonsgebonden nummer: meer dan negentig procent heeft hieraan behoefte. Maar ook aan informatie over uitwisseling met andere instellingen en aan informatie over maatregelen van de overheid om de privacy van leerlingen te waarborgen, heeft een meerderheid van de scholen behoefte. Over beveiliging van de computer heeft nog 29 procent van de scholen behoefte aan extra informatie, later in dit hoofdstuk zal blijken dat de beveiliging een aspect is dat op veel scholen nog niet op orde is.

Tot slot hebben we nog een aantal stellingen voorgelegd over het gebruik van gegevens en privacybescherming.

Tabel 2.14 Stellingen gegevensgebruik en privacy (N=747)

	(Zeer) eens	Neutraal	(Zeer) oneens	Geen antwoord
Uitwisseling met andere scholen wordt eenvoudiger	48,0%	29,4%	18,1%	4,6%
Verzuim kan beter worden bestreden	25,9%	43,9%	25,9%	4,2%
Communicatie met instellingen voor jeugdzorg kan worden verbeterd	15,7%	60,3%	19,3%	4,7%
Privacy van leerlingen en ouders is niet voldoende gewaarborgd	10,9%	68,6%	15,8%	4,7%
Uitwisseling is door de school voldoende beveiligd	54,2%	38,4%	2,4%	5,1%
Uitwisseling is door school in procedures vastgelegd	12,4%	41,7%	41,2%	4,7%
Moeilijker voor buitenlandse leerlingen om onderwijs te volgen	30,7%	38,1%	26,3%	4,9%

Wat betreft de privacybescherming, zien we zowel positieve als negatieve punten. Meer dan de helft van de respondenten is het eens met de stelling dat de uitwisseling van het persoonsgebonden nummer door de school voldoende is beveiligd. Minder positief is men over de stelling dat de uitwisseling van pgn-gegevens door de school in procedures is vastgelegd. Dit is volgens meer dan veertig procent niet het geval. Over de stelling dat de privacy van ouders en leerlingen voldoende gewaarborgd is, hebben de meeste respondenten een neutrale mening.

Bij de stellingen over het gegevensgebruik zien we eveneens een uiteenlopend beeld. Bijna de helft vindt dat de uitwisseling met andere scholen bij in- en uitschrijving eenvoudiger wordt door het persoonsgebonden nummer. Over de stelling dat verzuim beter bestreden kan worden en de stelling dat het voor buitenlandse leerlingen moeilijker wordt om onderwijs te volgen, lopen de meningen sterk uiteen. Over de communicatie met instellingen voor jeugdzorg hebben de meeste respondenten een neutrale mening.

Als we de attitude ten opzichte van het gegevensgebruik vergelijken met de voorgaande metingen, zien we een positief beeld bij de stelling dat het voor buitenlandse leerlingen moeilijker is om onderwijs te volgen. De houding ten opzichte van deze stelling is steeds beter geworden in de loop der jaren. Verder zien we bij de stelling dat de uitwisseling met andere scholen eenvoudiger wordt geen verschil ten opzichte van vorig jaar. Vorig jaar zagen we dat de mening over het bestrijden van verzuim negatiever was geworden. Dit jaar is dit wel weer verbeterd, maar nog wel slechter dan bij de nulmeting en meting 1. Ook zagen we vorig jaar dat de mening over communicatie met instellingen voor jeugdzorg slechter was geworden. Dit is dit jaar weer het geval: de attitude ten opzichte van deze stelling is ieder jaar negatiever.

Bij de privacybescherming zien we dat de meningen steeds positiever worden over de stelling dat de uitwisseling voldoende beveiligd is door de school. Bij de stelling dat de privacy niet voldoende gewaarborgd is, nemen we geen verschil waar ten opzichte van vorig jaar. De mening over de stelling dat de uitwisseling in procedures is vastgelegd is, na een verbetering vorig jaar, nu weer iets verslechterd. Dit is nog wel beter dan bij de nulmeting en meting 1.

De grootte van de school blijkt op enkele punten een rol te spelen: grote scholen zijn negatiever dan kleine scholen over de stelling dat de privacy bij gebruik door de overheid gewaarborgd is. Kleine scholen zijn juist negatiever over de stelling dat de uitwisseling door de school voldoende beveiligd is. Bij de kennisonderdelen over de privacy zagen we ook al een verschil tussen grote en kleine scholen, schoolgrootte speelt blijkbaar een rol bij de privacybescherming.

2.2.5 Gemiddelden over de structurele situatie

Om de ontwikkeling in kennis van en mening over de situatie na de invoering van het pgn in beeld te brengen, presenteren we verschillende sets van vragen naast elkaar. Een lager gemiddelde betekent bij de kennisvragen meer kennis en bij de attitudevragen een positievere houding.

Tabel 2.15 Gemiddelden over de structurele situatie*

	Nulmeting	Meting 1	Meting 2	Meting 3
Kennis consequenties**	1,88	1,88	1,83	1,64
Kennis	1,93	1,80	1,76	1,74
gegevensgebruik/privacy				
Attitude gevolgen voor gegevenslevering	3,09	3,08	2,96	3,26
Attitude consequenties	2,94	2,92	2,88	2,72
Attitude terugkoppeling	2,91	2,92	2,83	2,85
Attitude	2,95	2,91	2,90	2,92
gegevensgebruik/privacy				

* De gemiddelden van de kennisvragen zijn gebaseerd op een score van 1 (voldoende), 2 (onvoldoende) en 3 (slecht); de gemiddelden van de attitudevragen op een score van 1 (zeer eens) tot 5 (zeer oneens). Een gemiddelde score van 2 bij de kennisvragen komt dus overeen met onvoldoende kennis en een gemiddelde score van 3 bij de attitudevragen met een neutrale houding.

** In de voorgaande meting hebben we correcties gedaan voor onjuiste antwoorden. Omdat we dit jaar geen vervolgvragen hebben gesteld, presenteren we hier de gemiddelden zonder correcties.

De kennis over de consequenties van het pgn en over het gegevensgebruik en de privacybescherming lijkt nog steeds onvoldoende. Deze gemiddelden liggen nog altijd dicht bij 2, wat overeenkomt met onvoldoende kennis. Wel zijn beide onderdelen significant verbeterd ten opzichte van de voorgaande metingen. Bij de kennis over de consequenties nemen we bovendien een significante verbetering waar ten opzichte van meting 2.

Bij de kennis over de consequenties zien we geen verschillen in achtergrond-

kenmerken. We zien dat de kennis over het gegevensgebruik en de privacy-bescherming het minst goed is bij éénpitters. En ook zien we dat de kennis beter is naarmate de school groter is.

De houding ten opzichte van de gevolgen voor gegevenslevering is bij deze meting vrij negatief. Het gemiddelde ligt boven de neutrale waarde van 3. Dit wordt vooral veroorzaakt door de stelling over de controle van de overheid, waarover bijna alle scholen negatief denken. Vorig jaar was dit onderdeel ten opzichte van eerdere jaren significant verbeterd, dit jaar is dit daarentegen significant verslechterd ten opzichte van de voorgaande meting.

De houding ten opzichte van de overige onderdelen is licht positief.

Over de consequenties van de invoering van het persoonsgebonden nummer denkt men gemiddeld het meest positief.

Voor de attitude ten opzichte van de consequenties geldt dat we een significante verbetering zien ten opzichte van de voorgaande metingen. Dit is nog verbeterd ten opzichte van het afgelopen jaar. Ook de attitude ten opzichte van de terugkoppeling van gegevens is significant verbeterd in de loop der jaren.

Bij de attitude ten opzichte van het gegevensgebruik en de privacy-bescherming zien we geen verandering in de loop der jaren.

Bij de attitude ten opzichte van de gevolgen voor gegevenslevering nemen we verschillen waar in stedelijkheid: scholen uit de minst stedelijke gebieden zijn het meest positief. Daarnaast zien we bij dit onderdeel verschillen tussen scholen met verschillende leerlingadministratiesystemen. Ook bij de attitude ten opzichte van de terugkoppeling van gegevens zien we een verschil in leerling-administratiesysteem. Bij de attitude ten opzichte van de andere items over de structurele situatie nemen we geen verschillen waar tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken.

2.3 De Fase Aansluiting BRON

Onlangs is de laatste fase van het invoeringsproces, de Fase Aansluiting BRON, afgerond. In het laatste gedeelte van de internetenquête hebben we de scholen vragen voorgelegd over het verloop van deze fase. De informatiebronnen, de ondersteuning en het uitwisselen van de gegevens komen hier aan de orde. Ten slotte gaan we nog in op de beveiliging van het leerling-administratiesysteem en de verwachte problemen.

2.3.1 Informatiebronnen

Tijdens de Fase Aansluiting BRON zijn de scholen via verschillende kanalen van informatie voorzien. Op de website van BRON is veel informatie te vinden en hierop staan verschillende documenten ter ondersteuning van de scholen. Ook de softwareleveranciers hebben de scholen voorzien van informatie. In de

enquête hebben we gevraagd van welke informatiebronnen men gebruik heeft gemaakt.

Tabel 2.16 Informatiebron (N=747)

Bron	Aantal	Percentage
Het stappenplan van BRON	675	90,4%
De handleidingen van BRON	623	83,4%
'Mijn BRON' op de website	531	71,1%
De website van BRON	521	69,8%
Het handboek van BRON PO	351	47,1%
E-zine PO	314	42,0%
Informatie van de softwareleverancier	263	35,3%
De kennisbank op de website	230	30,8%
De brochure 'Po sluit aan op BRON'	204	27,4%
Anders*	45	6,1%

* Bij 'anders' wordt genoemd dat men informatie heeft verkregen via collega's of een informatie-bijeenkomst.

In het stappenplan van BRON wordt beschreven welke acties de school moet ondernemen. Dit is noodzakelijk om de Fase Aansluiting BRON goed te doorlopen. Van dit stappenplan heeft dan ook ruim negentig procent van de scholen gebruikgemaakt tijdens de Fase Aansluiting BRON. Ook de handleidingen van BRON, 'Mijn BRON' en de website van BRON zijn veelgebruikte informatiebronnen tijdens deze laatste fase. In de vorige meting werden de informatiebronnen van BRON nog veel minder gebruikt. Tijdens die meting was echter nog maar een klein deel van de scholen met de Fase Aansluiting BRON begonnen.

Van de gebruikte informatiebronnen hebben we in de enquête gevraagd om aan te geven hoe toegankelijk men deze vond (tabel B2.8). Hieruit komt een zeer positief beeld naar voren: alle bronnen worden door ten minste negentig procent van de respondenten als goed of voldoende toegankelijk beoordeeld. Vooral het stappenplan van BRON en de informatie van de softwareleverancier worden goed beoordeeld: meer dan veertig procent beoordeelt deze bronnen als goed.

Slechte beoordelingen over de toegankelijkheid worden relatief weinig gegeven. Bij de kennisbank op de website van BRON komt dit het meest voor en wordt door elf procent als onvoldoende beoordeeld. Opvallend is de beoordeling van de informatie van de softwareleverancier: naast een hoog percentage dat deze informatie goed of voldoende toegankelijk beoordeelt, geeft ook een relatief hoog percentage deze bron een onvoldoende of een slechte beoordeling.

Naast de toegankelijkheid, hebben we gevraagd naar de bruikbaarheid van de gebruikte informatiebronnen (tabel B2.9). Die wordt iets minder goed beoordeeld dan de toegankelijkheid, maar ook hier worden alle bronnen door minstens tachtig procent van de respondenten als goed of voldoende beoordeeld.

Ook hier komen het stappenplan van BRON en de informatie van de softwareleverancier het best naar voren.

Onvoldoende of slechte beoordelingen over de bruikbaarheid zien we ook hier weinig, maar wel iets meer dan bij de toegankelijkheid. De kennisbank op de website van BRON komt ook hier het minst goed naar voren. Verder krijgen de informatie van de softwareleverancier en de handleidingen van BRON relatief vaak een slechte of onvoldoende beoordeling over de bruikbaarheid.

Als we bij deze beoordelingen van de toegankelijkheid en de bruikbaarheid kijken naar de achtergrondkenmerken van de scholen zien we alleen een verschil in leerlingadministratiesysteem.

We hebben aan de scholen die deze bronnen hebben gebruikt, gevraagd of deze nog nieuwe informatie bevatten waarvan men daarvoor nog niet op de hoogte was.

Tabel 2.17 Nieuwe informatie

	Veel nieuwe informatie	Enige nieuwe informatie	Geen nieuwe informatie
Stappenplan BRON (N=675)	19,0%	65,1%	15,8%
Handboek BRON (N=351)	24,8%	61,6%	13,6%

Zoals uit tabel 2.17 blijkt, bevatte het stappenplan van BRON voor meer dan tachtig procent van de respondenten nog nieuwe informatie. Dit is vergelijkbaar met de vorige meting. Het handboek van BRON bevatte ook voor ruim tachtig procent van de respondenten nog nieuwe informatie, dit was bij de vorige meting nog meer dan negentig procent.

2.3.2 Uitwisselen van gegevens in Fase Aansluiting BRON

In de Fase Aansluiting BRON hebben de scholen leerlinggegevens uitgewisseld met BRON. Tijdens de uitwisseling controleert BRON de gegevens en koppelt de voortgang terug aan de scholen. Het doel van de Fase Aansluiting BRON is dat de leerlinggegevens correct in de administratie van de school en in BRON geregistreerd staan en als basis kunnen dienen voor de bekostiging van de scholen.

We hebben gevraagd of het uitwisselen van gegevens tijdens deze laatste fase goed is verlopen. 71 procent van de scholen geeft aan dat het uitwisselen goed is verlopen. Dit betekent ook dat dit op bijna een kwart van de scholen niet het geval is (tabel B2.10). Als we dit uitsplitsen naar achtergrondkenmerken, vinden we een verschil tussen scholen die verschillende leerlingadministratiesystemen gebruiken. Opvallend is dat we geen verschil waarnemen tussen scholen die wel en geen last hebben gehad van de storing bij DUO.

De scholen hebben van BRON bericht gekregen over de startweek voor de Fase Aansluiting BRON. Vanaf dat moment hadden de scholen tien weken de

tijd om zich te kwalificeren. In de enquête hebben we gevraagd of men tevreden is met de planning van deze laatste fase van het proces.

Tabel 2.18 Tevreden over planning van FAB (N=747)

	Aantal	Percentage
Zeer tevreden	36	4,8%
Tevreden	392	52,5%
Neutraal	189	25,3%
Ontevreden	80	10,7%
Zeer ontevreden	19	2,5%
Geen antwoord	32	4,2%

Zoals blijkt uit tabel 2.18, is meer dan de helft van de scholen hier (zeer) tevreden over. Een kwart heeft hier geen uitgesproken mening over. Ongeveer dertien procent geeft echter aan niet tevreden te zijn.

Meer dan driekwart van de respondenten vindt dat het uitwisselen van gegevens in de Fase Aansluiting BRON (veel) meer moeite heeft gekost dan verwacht (tabel B2.11). Voor ongeveer vijftien procent kwam de inspanning overeen met wat men had verwacht en een klein deel van de scholen (3,8%) kostte het minder moeite. In de vorige meting was slechts de helft van de respondenten van mening dat het uitwisselen meer moeite kostte dan verwacht. De scholen die bij de vorige meting al gegevens hadden uitgewisseld met BRON, waren echter de scholen die relatief weinig problemen hadden en daardoor de koplopers in het proces.

De redenen waardoor het uitwisselen meer moeite kostte dan verwacht, zijn te zien in onderstaande tabel.

Tabel 2.19 Uitwisselen van gegevens meer moeite dan verwacht (N=570)

	Aantal	Percentage
Problemen met verwerken van terugmeldingen	374	65,7%
Problemen met registratie van LGF-leerlingen	342	60,0%
Er bleken nog veel fouten in het LAS te zitten	284	49,7%
Onvoldoende ervaring met digitaal uitwisselen	275	48,1%
De communicatie met BRON verliep niet zoals gewenst	247	43,3%
LAS werkte niet naar behoren	207	36,3%
Het kostte gewoon meer tijd dan verwacht	192	33,7%
Vertraging door problemen DUO	134	23,5%
Het is niet duidelijk wat er van de school wordt verwacht	126	22,0%
Het personeel was beperkt inzetbaar	120	21,1%
Problemen met planning van FAB	34	6,0%
Anders*	110	19,2%

* Bij 'anders' wordt genoemd dat er problemen waren met splitsingen in het systeem bij nevenvestigingen of fusies, het herstellen van fouten en problemen met leerlingen die in het buitenland wonen.

Meerdere problemen lijken de uitwisseling van gegevens te belemmeren. De terugmeldingen en het registreren van LGF-leerlingen lijken voor de grootste problemen te zorgen. Voor meer dan zestig procent van de respondenten heeft het uitwisselen van gegevens hierdoor meer moeite gekost. Maar ook fouten in het leerlingadministratiesysteem, de nieuwe wijze van digitaal uitwisselen en de communicatie met BRON worden door meer dan veertig procent van de respondenten genoemd als reden. Bijna een kwart geeft aan dat ze vertraging hebben opgelopen door de problemen bij DUO. Opvallend is dat dit niet alleen scholen zijn die volgens onze gegevens vertraging hebben opgelopen door de storing bij DUO.

Meer dan een derde van de scholen geeft aan dat het leerling-administratie-systeem nog niet naar behoren functioneerde. Dit zou inmiddels niet meer voor problemen moeten zorgen. Als we dit uitsplitsen naar de leerling-administratiesystemen, zien we verschillen tussen de systemen. Daarnaast is het opvallend dat één op de vijf scholen aangeeft dat het personeel beperkt inzetbaar was. Dit probleem zou in deze fase van het proces geen rol meer moeten spelen op de scholen. Al eerder hebben we geconstateerd dat het invoeringsproces veel tijd heeft gekost. Blijkbaar komt dit ook doordat er op sommige scholen te weinig menskracht was.

2.3.3 Ondersteuningsmogelijkheden

Tijdens de Fase Aansluiting BRON werden de scholen op verschillende manieren ondersteund. Scholen konden onder andere een beroep doen op de helpdesk van BRON of de helpdesk van de softwareleveranciers.

Tabel 2.20 Beroep gedaan op ondersteuningsmogelijkheid (N=747)

	Aantal	Percentage
De helpdesk van BRON	694	96,8%
De helpdesk van de softwareleverancier	480	67,0%
Ondersteuning binnen eigen organisatie/bestuur	251	35,0%
Andere externe ondersteuning*	46	6,5%
Geen	2	0,3%

* Hier worden collega's nog genoemd.

Tijdens de uitwisseling van gegevens in de Fase Aansluiting BRON is het belangrijk om contact te onderhouden met BRON. Uit tabel 2.20 blijkt dat bijna alle scholen dit gedaan hebben. Dit hoge percentage is daarnaast te verklaren doordat BRON ook zelf naar de scholen heeft gebeld tijdens deze laatste fase. Ook op de helpdesk van de softwareleverancier deed twee derde van de scholen een beroep. Duidelijk meer scholen dan bij de vorige meting hebben ondersteuning gezocht. Toen had ongeveer 35 procent de helpdesk van BRON geraadpleegd, 53 procent de helpdesk van de softwareleverancier en 23 procent ondersteuning gezocht binnen de eigen organisatie. Dit heeft

ongetwijfeld te maken met het feit dat veel scholen toen nog niet zo ver gevorderd waren in het proces.

Tabel 2.21 laat zien hoe de ondersteuningsmogelijkheden worden beoordeeld.

Tabel 2.21 Beoordeling ondersteuningsmogelijkheden

Ondersteuningsmogelijkheid	Goed	Voldoende	Onvoldoende/slecht	Aantal *
De helpdesk van BRON	36,4%	48,7%	14,8%	694
De helpdesk van de softwareleverancier	37,8%	49,2%	13,1%	480
Ondersteuning binnen eigen organisatie/bestuur	40,0%	48,4%	11,6%	251
Andere externe ondersteuning	70,1%	24,8%	5,0%	46

* Omdat niet iedereen de vraag heeft beantwoord, komen de aantallen niet precies overeen met de aantallen in tabel 2.20 uit hoofdstuk 2.

Over het algemeen worden de ondersteuningsmogelijkheden die zijn geraadpleegd goed beoordeeld. De mogelijkheden worden door minstens 85 procent van de respondenten als goed of voldoende beoordeeld. De helpdesk van BRON en de helpdesk van de softwareleverancier krijgen ongeveer dezelfde beoordeling. De andere externe ondersteuningsmogelijkheden komen als beste naar voren, deze worden door zeventig procent van de respondenten als goed beoordeeld. Negatieve beoordelingen worden relatief weinig gegeven, maar toch worden de helpdesk van BRON, de helpdesk van de softwareleverancier en de interne ondersteuning door meer dan tien procent als onvoldoende beoordeeld. Bij de beoordeling van de helpdesk van BRON en de helpdesk van de softwareleverancier constateren we een verschil tussen de leerlingadministratiesystemen.

Iets meer dan honderd respondenten beoordelen de helpdesk van BRON als onvoldoende of slecht. We hebben deze groep respondenten naar de reden(en) hiervoor gevraagd (tabel B2.12). Blijkbaar zijn de scholen relatief vaak doorverwezen naar de helpdesk van de softwareleverancier: bijna zeventig procent geeft dit als reden aan voor een slechte beoordeling. Maar er lijken meerdere redenen te zijn voor een slechte beoordeling: 'het antwoord hielp niet bij het oplossen van het probleem', 'de medewerkers waren niet op de hoogte van het onderwerp' en 'het antwoord was onduidelijk', worden veel genoemd.

Dezelfde vraag hebben we gesteld aan de 63 respondenten die de helpdesk van de softwareleverancier als onvoldoende of slecht beoordelen (tabel B2.13). Ook hier staat bovenaan dat men werd doorverwezen naar de andere partij, in dit geval de helpdesk van BRON: meer dan driekwart van deze respondenten geeft dit als reden voor de slechte beoordeling. Blijkbaar was het voor de scholen onduidelijk waar ze moesten zijn met bepaalde problemen en had men het gevoel van de één naar de ander te worden gestuurd. Net als

bij de helpdesk van BRON noemt meer dan zestig procent dat het antwoord dat men kreeg niet hielp bij het oplossen van het probleem. Ook bij het verdiepende deel van meting 1, waarin we hebben ingezoomd op de ondersteuningsmogelijkheden, werd deze reden overal het meest genoemd. Hier geldt eveneens dat meerdere redenen relatief vaak worden genoemd. Dat de medewerkers niet klantvriendelijk waren of dat er geen contact opgenomen is terwijl dit zou gebeuren, worden bij beide helpdesks het minst genoemd.

2.3.4 Het Vergelijkingsoverzicht Ambulant Begeleide Leerlingen

Het is belangrijk dat gegevens over leerlingen met leerlinggebonden financiering correct geregistreerd staan in BRON, omdat ook de LGF-bekostiging plaatsvindt op basis van het persoonsgebonden nummer. Uit het verdiepende deel van deze meting is gebleken dat de manier waarop de gegevens van leerlingen met leerlinggebonden financiering ingevoerd moeten worden onduidelijk was en voor problemen zorgde. Indien er verschillen zijn tussen de gegevens die via het formulier zijn doorgegeven en de situatie in BRON, worden deze verschillen op het Vergelijkingsoverzicht Ambulant Begeleide Leerlingen getoond. De scholen moeten dit overzicht controleren en indien nodig corrigeren in het leerling-administratiesysteem. We hebben gevraagd of de scholen problemen hebben ondervonden bij het controleren van dit overzicht.

Tabel 2.22 Problemen met controle vergelijkingsoverzicht (N=747)

	Aantal	Percentage
Nee	105	14,7%
Ja, met interpreteren overzicht	361	50,4%
Ja, met achterhalen gegevens	298	41,5%
Ja, met achterhalen gegevens uitgeschreven leerlingen	240	33,4%
Ja, andere problemen	101	14,1%
Onbekend	38	5,3%
Niet van toepassing (wec-scholen)	30	4,1%

Meer dan driekwart van de scholen heeft problemen ondervonden bij het controleren van dit overzicht. De problemen hadden bij meer dan de helft van de scholen betrekking op de interpretatie van het overzicht. Maar ook het achterhalen van gegevens, al dan niet van uitgeschreven leerlingen, heeft op relatief veel scholen voor problemen gezorgd. Ook andere problemen komen relatief veel voor. Hierbij noemt men problemen met het aantal leerlingen, problemen met het invoeren van herindicaties en problemen met onjuiste registratienummers.

Als gegevens niet correct zijn, moet de school de wijzigingen doorgeven. In het leerlingadministratiesysteem moeten de correcties worden doorgevoerd en opnieuw worden uitgewisseld met BRON. Tabel 2.23 geeft een beeld van het type correcties dat de scholen nog gedaan hebben naar aanleiding van het vergelijkingsoverzicht.

Tabel 2.23 Welk type correcties op vergelijkingsoverzicht? (N=747)

	Aantal	Percentage
Geen	50	6,7%
Data van in- of uitschrijving	395	52,9%
Datum van indicatie	371	49,6%
Ontbrekende begeleidingsgegevens toevoegen	318	42,7%
Soort van indicatie van leerling	271	36,2%
Anders	71	9,5%
Onbekend	30	4,0%
Niet van toepassing (wec-scholen)	32	4,2%

Slechts een klein percentage van de respondenten zegt geen correcties meer te hebben hoeven doen naar aanleiding van het vergelijkingsoverzicht. Veel scholen moesten dus wel nog één of meerdere correcties doorvoeren. De correcties die gedaan moesten worden, zijn vooral correcties op data van in- en uitschrijving. Maar ook moesten relatief veel scholen nog correcties doen op de datum van indicatie, ontbrekende begeleidingsgegevens toevoegen of het soort indicatie van een leerling aanpassen. Andere correcties die men noemt, hebben betrekking op het aantal leerlingen, dubbele inschrijvingen of het samenvoegen van gegevens bij nevenvestigingen of fusies.

2.3.5 Geconsolideerde Tellingen Bekostiging (GTB)

Van elke leerling in BRON wordt beoordeeld of deze mee mag tellen bij de bepaling van de hoogte van de bekostiging. De resultaten hiervan staan op het overzicht Geconsolideerde Tellingen Bekostiging (GTB). Met behulp van dit overzicht krijgt de school inzicht in de registratie van leerlingen die wordt gebruikt om de bekostiging van de school vast te stellen.

De scholen moeten dit overzicht controleren en indien nodig correcties doen in het leerlingadministratiesysteem. We hebben gevraagd of de scholen problemen hadden bij het controleren van het overzicht.

Tabel 2.24 Problemen met controle GTB-overzicht? (N=747)

	Aantal	Percentage
Nee	276	38,5%
Ja, met verwerken signalen	268	37,4%
Ja, met interpreteren gegevens	181	25,3%
Ja, met selecteren peildatum	58	8,0%
Ja, andere problemen*	60	8,3%
Onbekend	53	7,4%

* Hier noemt men problemen met registratienummers en problemen met leerlingen die in verschillende systemen zijn aangemeld.

Met het controleren van dit overzicht hebben blijkbaar minder scholen problemen dan met het Vergelijkingsoverzicht Ambulant Begeleide Leerlingen: bijna veertig procent geeft aan hier geen problemen te hebben ondervonden. De meeste problemen zijn er met het verwerken van signalen. Maar ook heeft

een kwart van de scholen problemen gehad met het interpreteren van de gegevens.

Als gegevens niet correct zijn, dan moet de school de onjuiste gegevens in het leerlingadministratiesysteem wijzigen en uitwisselen met BRON. In de onderstaande tabel is te zien welke correcties nog doorgevoerd moesten worden in de controleperiode van 15 oktober tot 15 november.

Tabel 2.25 Welk type correcties op GTB-overzicht? (N=747)

	Aantal	Percentage
Geen	174	24,4%
Inschrijven van een leerling	243	34,0%
Uitschrijven van een leerling	229	32,0%
Indicatie gegevens	175	24,5%
Aanpassen van indicatie niet-NL-se achtergrond	79	11,0%
Aanpassen van gewicht van een leerling	61	8,6%
Anders*	73	10,2%
Onbekend	49	6,8%

* Hier noemt men dubbele inschrijvingen, het aantal leerlingen en maakt men meer algemene opmerkingen over problemen met het wijzigen van gegevens.

Ongeveer twee derde van de scholen heeft nog correcties moeten doorvoeren in de controleperiode. Op ongeveer een derde van de scholen moesten er nog leerlingen ingeschreven of uitgeschreven worden. Ongeveer een kwart van de scholen moest de indicatie van gegevens corrigeren.

2.3.6 Beveiliging

Omdat het persoonsgebonden nummer privacygevoelige informatie bevat, hebben we in de enquête een aantal vragen gesteld over de computer waarop de leerlingadministratie wordt gevoerd. Uit de vorige metingen is gebleken dat de beveiliging op veel scholen nog onvoldoende was. Nu het invoeringsproces is afgerond, zou dit inmiddels in orde moeten zijn. Scholen zouden de toegankelijkheid van de computer met privacygevoelige informatie moeten beperken.

Hoewel de scholen een eigen verantwoordelijkheid moeten nemen voor de lokale beveiliging, worden door BRON enkele tips gegeven om de toegankelijkheid tot deze gegevens te beperken. Men raadt onder andere aan dat de computer waarop de leerlingadministratie wordt gevoerd in een ruimte staat die afgesloten kan worden. In de vorige metingen gaf twee derde van de respondenten aan dat dit het geval was. Dit jaar is dit vergelijkbaar (67,3%) Dit betekent ook dat op meer dan een kwart van de scholen dit nog steeds niet het geval is (tabel B2.14).

Om de leerlinggegevens te beschermen, moet scholen de computer waarop de leerlingadministratie wordt gevoerd, beveiligen met een gebruikersnaam en een wachtwoord. In de onderstaande tabel is te zien dat iets meer dan twintig

procent dit wachtwoord meer dan twee keer per jaar verandert. Ongeveer zestien procent doet dit één of twee keer per jaar. Meer dan veertig procent verandert het wachtwoord echter minder dan één keer per jaar. Ten opzichte van de vorige meting veranderen de scholen het wachtwoord nu wel iets vaker, maar nog steeds doet een groot deel van de scholen dit niet regelmatig. We zien hier duidelijke verschillen tussen de leerlingadministratiesystemen. Het kan zijn dat de verschillende systemen andere richtlijnen hanteren.

Tabel 2.26 Veranderen van wachtwoord (N = 747)

	Aantal	Percentage
Minder dan één keer per jaar	313	41,9%
Een keer per jaar	72	9,6%
Twee keer per jaar	55	7,3%
Meer dan twee keer per jaar	162	21,7%
Onbekend	114	15,2%
Geen antwoord	34	4,2%

We hebben daarnaast gevraagd bij wie het wachtwoord bekend is. Op meer dan zestig procent van de scholen is dit wachtwoord (ook) bekend bij de schooldirecteur. Daarnaast heeft op meer dan de helft van de scholen de adjunct-directeur toegang tot het wachtwoord. De administratief medewerker heeft op iets meer dan een op de vijf scholen toegang tot dit wachtwoord (tabel B2.15). De respondenten konden op deze vraag meerdere antwoorden geven. Op dertig procent van de scholen is het wachtwoord bij slechts één persoon bekend en op iets meer scholen bij twee personen.

Bij de stellingen over gegevensgebruik en privacy gaf meer dan de helft van de scholen aan dat de uitwisseling van gegevens door de school voldoende is beveiligd. Bij de vraag over extra informatie gaf een deel van de scholen echter aan dat ze behoefte hadden aan informatie over beveiliging van de computer. Als we de antwoorden op de vragen over de beveiliging bekijken hebben we aanwijzingen dat de beveiliging op veel scholen inderdaad nog niet in orde is.

2.3.7 Verwachte problemen

Tot slot hebben we gevraagd of er het komende jaar problemen worden verwacht met betrekking tot het persoonsgebonden nummer. 62,3 procent van de scholen verwacht het komende jaar geen problemen. Slechts 11,9 procent verwacht wel problemen. Dit is minder dan in de vorige meting, toen verwachtte ongeveer zeventien procent problemen.

Aan de 85 respondenten die problemen verwachten, hebben we gevraagd aan te geven wat voor soort problemen ze verwachten.

Tabel 2.27 Verwachte problemen (N=85)

	Aantal	Percentage
Uitwisseling met BRON	65	75,9%
Werken met nieuwe functionaliteit	48	55,8%
GTB overzicht	42	49,9%
Onvoldoende duidelijkheid over verwachtingen	40	46,8%
Administratieve organisatie	17	19,5%
Registreren van gewichtenregeling	12	14,1%
Andere problemen*	17	19,8%

* Hier noemt men problemen met het up-to-date houden van het systeem, problemen met dubbele inschrijvingen en problemen met leerlingen zonder vast verblijfadres.

Meer dan driekwart van de respondenten die het komende jaar problemen verwachten, verwachten problemen met de uitwisseling met BRON. Ook verwacht meer dan de helft problemen met het werken met de nieuwe functionaliteit voor het registreren en uitwisselen van leerlinggegevens. Daarnaast verwacht bijna de helft problemen met het GTB-overzicht en voor ongeveer de helft is het onvoldoende duidelijk wat er van de school wordt verwacht.

3 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk bespreken we het algemene beeld dat uit de slotmeting van de monitor naar voren komt. Omdat dit de laatste meting is, kijken we terug op de ontwikkelingen en maken we vergelijkingen met de voorgaande metingen.

3.1 Het invoeringsproces

Ondersteuning en tijdsbeslag

Het invoeringsproces van het persoonsgebonden nummer is gestart in 2006. Inmiddels is dit proces afgerond. We zien door de jaren heen dat de attitude ten opzichte van het invoeringsproces over het algemeen vrij neutraal is. Ook in deze slotmeting is dit het geval en zijn er zowel positieve als negatieve punten te benoemen. Positief is men over de tijd die er was voor de voorbereiding op de definitieve overgang. Het overgrote deel van de respondenten vindt echter wel dat de invoering van het persoonsgebonden nummer de scholen zelf veel tijd heeft gekost.

De scholen zijn tijdens de invoering door verschillende instanties ondersteund. Het merendeel van de scholen is positief over de ondersteuning door BRON en PGNPO. Over de ondersteuning van de softwareleveranciers zijn de meningen wat meer verdeeld, maar ook hierover is circa 45 procent positief. Hoewel de meningen over de tijd die er was voor de voorbereiding en de ondersteuning door BRON ieder jaar beter zijn, is de mening over het invoeringsproces over de hele linie negatiever geworden in de loop der jaren. Dit wordt veroorzaakt door een steeds negatiever beeld van de tijd die het invoeringsproces de scholen kost en door een negatievere beoordeling van de ondersteuning door de softwareleveranciers. De inspanningen die het heeft gekost om de laatste fase van het proces goed te doorlopen en de leerlingadministratie inhoudelijk en functioneel helemaal gereed te maken, spelen daarbij ongetwijfeld een rol.

Bovenschoolse coördinatie

In de voorgaande metingen zagen we dat de rol van het bestuur en de bovenschoolse directie bij de invoering van het persoonsgebonden nummer beperkt was en in de loop van der tijd niet is toegenomen. Ook in de slotmeting zien we dat een goed verloop van de invoering vooral een zaak is geweest die op schoolniveau is afgehandeld: slechts op een derde van de scholen heeft coördinatie plaatsgevonden op bovenschools niveau. Ten opzichte van eerdere metingen is dit ongeveer gelijk.

Administratieve organisatie

Tijdens de invoering hebben de scholen aanpassingen doorgevoerd in hun systemen en organisatie. De afgelopen jaren was er steeds een groep van ongeveer twintig procent van de scholen die de administratieve organisatie

had aangepast in verband met de werkzaamheden voor de invoering van het persoonsgebonden nummer. Tijdens de laatste fase van het proces heeft bijna een derde de administratieve organisatie nog veranderd.

Nu de invoering is afgesloten, zouden de scholen hun administratieve organisatie momenteel op zo'n manier ingericht moeten hebben dat de uitwisseling met BRON soepel kan verlopen. Op ruim een derde van de scholen is dat naar eigen zeggen nog niet (volledig) het geval.

3.2 De structurele situatie

Kennis

In de loop der jaren is de kennis over de structurele situatie na de invoering steeds beter geworden. Deze slotmeting laat een verdere verbetering zien. Ondanks deze verbetering lijkt de kennis over de structurele situatie op een groot deel van de scholen echter nog steeds onvoldoende ontwikkeld.

De kennis over consequenties voor de bekostiging wordt door de scholen zelf als goed ingeschat. Over de gevolgen van de invoering van het pgn voor het toezicht op de kwaliteit en voor de productie en het gebruik van beleidsinformatie, is de kennis echter gering. Hierdoor is de kennis over alle consequenties van de invoering van het pgn over de hele linie nog altijd onvoldoende.

De afspraken rond gegevensgebruik en privacybescherming vormen een belangrijk thema bij het gebruik van het pgn. De kennis over deze onderwerpen lijkt echter eveneens beperkt en nog steeds onvoldoende. Scholen geven aan dat hun kennis over maatregelen die getroffen moeten worden om de privacy te beschermen en over welke pgn-gegevens uitgewisseld mogen worden met welke instanties beperkt is. Vanwege het belang van de privacybescherming, vraagt de informatievoorziening rond dit onderwerp ook de komende tijd nog wel om aandacht.

Attitude

In de voorgaande jaren zagen we dat de houding ten opzichte van de structurele situatie die ontstaat na de invoering van het onderwijsnummer over het algemeen neutraal was. Bij meting 2 leek de houding ten opzichte van de structurele situatie op alle verschillende onderdelen iets positiever. Dit jaar zet deze verbetering niet verder door.

Over de gevolgen die de invoering van het persoonsgebonden nummer heeft op de werkzaamheden en de organisatie van de gegevenslevering op de scholen is de houding over het algemeen vrij negatief. Hoewel men van mening is dat de gegevenslevering zelf eenvoudiger is geworden, is een groot deel van de scholen van mening dat de administratieve last groot is. Bovendien is vrijwel iedereen van mening dat met het pgn de controle van de overheid toeneemt. De houding ten opzichte van de gevolgen voor de

administratieve last is verslechterd ten opzichte van de voorgaande metingen. Opnieuw spelen de inspanningen in het laatste jaar van de invoering hierbij een belangrijke rol.

De mening over de consequenties van de invoering van het persoonsgebonden nummer laat een positiever beeld zien. Hier zien we ten opzichte van de voorgaande metingen een duidelijke verbetering. Over de verschillende consequenties van het pgn, zoals het voorkomen van vergissingen en fraude, het aantal gegevens dat geleverd moet worden en de mogelijkheden om onderwijsontwikkelingen beter te volgen, is men in de loop der jaren steeds positiever geworden. Gemiddeld genomen is de houding over dit onderdeel vrij positief en scoort ten opzichte van de andere aspecten van de structurele situatie het best.

Ook de mening over de mogelijkheden voor terugkoppeling van gegevens is verbeterd in de loop der jaren. Over de mogelijkheden van het gebruik van de pgn-gegevens voor beleidsontwikkeling, het kwaliteitsbeleid en de horizontale verantwoording heeft men echter geen uitgesproken mening. De houding ten opzichte van de verschillende mogelijkheden voor terugkoppeling is daarom over de hele linie vrij neutraal.

De houding ten opzichte van het gegevensgebruik en de privacybescherming verandert niet in de loop der jaren. De verschillende onderdelen laten een uiteenlopend beeld zien en gemiddeld genomen blijft dit zeer neutraal. Wel vindt men dat de uitwisseling met andere scholen eenvoudiger wordt door het pgn. Over andere aspecten van het gegevensgebruik, zoals voor het bestrijden van verzuim, voor het volgen van onderwijs door buitenlandse leerlingen en communicatie met jeugdzorg, lopen de meningen uiteen. Dit geldt ook voor de verschillende aspecten van de privacybescherming. Ruim de helft is van mening dat de uitwisseling van het pgn door de school voldoende is beveiligd, maar men is minder uitgesproken over de waarborging van de privacy van het pgn en over het vastleggen van uitwisselingsprocedures.

3.3 Verschillen tussen scholen

In de voorgaande metingen hebben we duidelijke verschillen tussen scholen met verschillende achtergrondkenmerken geconstateerd. Daarbij speelde de fase in het proces de belangrijkste rol: er waren scholen die verder en minder ver in het proces gevorderd waren. Bij deze slotmeting hebben alle scholen het hele proces doorlopen. Daarnaast zagen we in de voorgaande metingen dat het leerlingadministratiesysteem dat de school gebruikt een belangrijke rol speelde. Verder hebben we in voorgaande metingen enkele verschillen geconstateerd naar omvang van de vestigingsplaats van de school en tussen regulier basisonderwijs en speciaal basisonderwijs.

Bij deze slotmeting zien we op enkele punten (bij tijd voor voorbereiding, consequenties voor het volgen van ontwikkelingen en kennis over privacy-bescherming) verschillen tussen schooltype en omvang van het bestuur. We zien hier echter geen duidelijk patroon en kunnen hieruit niet concluderen dat scholen met een verschil in deze achtergrondkenmerken duidelijk positiever of negatiever zijn.

Wel zien we dat schoolgrootte een rol speelt op verschillende aspecten van privacybescherming: grote scholen hebben meer kennis over de maatregelen die getroffen moeten worden om de privacy te beschermen, maar maken zich vaker zorgen over de bescherming van privacy door de overheid. Kleine scholen zijn juist vaker bezorgd over de bescherming van de privacy door de school.

De grootte van de vestigingsplaats speelt daarnaast op meerdere punten een rol: scholen uit de grote steden zijn op enkele punten negatiever dan scholen uit minder grote steden. Dit zagen we ook al in de voorgaande metingen. In de grote steden is de leerlingpopulatie gemengder waardoor er vaak meer gegevens verkregen en aangeleverd moeten worden.

Over de hele linie lijkt vooral het gebruikte leerlingadministratiesysteem een belangrijke rol te spelen, dit zien we in iedere meting terug. Bij deze slotmeting zien we op verschillende punten weer een verschil tussen scholen met verschillende leerlingadministratiesystemen. Sommige systemen lijken duidelijk beter aangepast op de gegevenslevering aan BRON dan andere systemen.

Hoewel een deel van de scholen vertraging heeft opgelopen in het proces doordat ze verkeerde terugkoppelingen kregen van DUO of doordat het proces zes weken heeft stilgelegen, laten deze scholen geen ander beeld zien dan de scholen die geen vertraging hebben opgelopen.

3.4 De Fase Aansluiting BRON

Informatie en ondersteuning

In deze slotmeting hebben we speciaal ingezoomd op de laatste fase van het proces, de Fase Aansluiting BRON. Tijdens deze fase zijn de scholen via verschillende kanalen van informatie voorzien. Van het stappenplan, de handleidingen en de website van BRON is veelvuldig gebruikgemaakt. De toegankelijkheid en bruikbaarheid van alle verschillende informatiebronnen worden positief beoordeeld.

Daarnaast is er veel gebruikgemaakt van de helpdesk van BRON en van de softwareleverancier. Ook deze ondersteuning wordt over het algemeen goed beoordeeld. Toch bleek het voor een aantal scholen onduidelijk bij welke helpdesk ze moesten zijn met bepaalde problemen en had men het gevoel van de één naar de ander te worden gestuurd.

Uitwisseling met BRON

In de Fase Aansluiting BRON hebben de scholen hun leerlinggegevens uitgewisseld met BRON. Deze uitwisseling is op bijna driekwart van de scholen goed verlopen. Het merendeel van de scholen is bovendien tevreden over de planning. Voor driekwart van de scholen kostte het uitwisselen van gegevens met BRON echter wel meer moeite dan ze van tevoren verwacht hadden. Dit werd vooral veroorzaakt door het verwerken van terugmeldingen en het registreren van gegevens over leerlingen met leerlinggebonden financiering.

Om ervoor te zorgen dat de gegevens van leerlingen met leerlinggebonden financiering correct in BRON staan, moeten de scholen het Vergelijkings-overzicht Ambulant Begeleide Leerlingen controleren en indien nodig corrigeren in het leerlingadministratiesysteem. De meerderheid van de scholen had problemen met het controleren van dit overzicht en heeft nog correcties moeten doen in de leerlingadministratie.

Met het controleren van het overzicht Geconsolideerde Tellingen Bekostiging (GTB) hebben minder scholen problemen gehad. Ook hier heeft echter meer dan de helft van de scholen problemen ondervonden bij de controle en heeft twee derde nog correcties moeten doorvoeren.

Beveiliging

Omdat het persoonsgebonden nummer privacygevoelige informatie bevat, zouden scholen de toegankelijkheid van de computer met privacygevoelige informatie moeten beperken. De scholen moeten een eigen verantwoordelijkheid nemen voor de lokale beveiliging. De computer waarop de leerlingadministratie wordt gevoerd, staat niet altijd in een afsluitbare ruimte. Daarnaast verandert een groot deel van de scholen het wachtwoord niet regelmatig. Deze aanwijzingen en de behoefte van scholen aan meer informatie over beveiliging van de computer, tonen aan dat de beveiliging op veel scholen nog niet in orde is.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Respons

Voor de slotmeting van de 'Monitor persoonsgebonden nummer in het primair onderwijs' zijn 1203 scholen benaderd. Deze scholen hebben per e-mail een uitnodiging ontvangen om de internetenquête in te vullen. Er is tweemaal per e-mail een herinnering gestuurd. Uiteindelijk hebben 747 respondenten de vragenlijst ingevuld. Dat komt neer op een respons van 62 procent. De antwoorden van deze respondenten zijn in de analyses meegenomen. Bijna de helft van de vragenlijsten is ingevuld door een administratief medewerker en bijna veertig procent door een directielid.

Tabel B1.1 Functie (N =747)

Functie	Aantal	Percentage
Administratief medewerker	371	49,7%
Directeur	206	27,6%
Adjunct-directeur	75	10,0%
Leerkracht	27	3,6%
Bovenschools directeur/manager	8	1,0%
Bestuurslid	1	0,1%
Anders*	50	6,7%
Geen antwoord	9	1,3%

* Bij anders wordt een aantal keren genoemd: ICT-coördinator en intern begeleider.

We hebben de verdeling binnen de respons op achtergrondkenmerken vergeleken met de verdeling binnen de totale populatie. Omdat we bij het trekken van de steekproef rekening hebben gehouden met de verschillende achtergrondkenmerken¹ (schooltype, stedelijkheid, aantal allochtone leerlingen, het aantal scholen dat onder het bestuur valt, het leerlingadministratiesysteem en of de school is vertraagd door de problemen bij DUO), is de respons niet geheel representatief voor de totale populatie.

Om uitspraken te kunnen doen voor de gehele populatie en over verschillen tussen scholen, is bij de analyse van de resultaten voor de afwijking gecorrigeerd door een weging toe te passen. We hebben een weging toegepast op basis van schooltype, grote steden, leerlingadministratiesysteem en of de school wel of niet is geraakt door de problemen bij DUO. In de onderstaande tabellen wordt de omvang van de steekproef en de respons nader vergeleken.

¹ De steekproeven van de vier metingen worden zo samengesteld dat categorieën van scholen die in de populatie zijn ondervetegenwoordigd, evenredig zijn verdeeld over de vier metingen. Zo worden bijvoorbeeld alle scholen voor sbo en wec eenmaal benaderd.

Tabel B1.2 Populatie, steekproef en respons naar schooltype

	Populatie	Steekproef	Respons
Basisonderwijs	91,6%	86,6%	85,5%
Speciaal basisonderwijs	8,4%	13,4%	14,5%
Aantal	7516	1203	747

Tabel B1.3 Populatie, steekproef en respons naar gemeenteomvang

	Populatie	Steekproef	Respons
G4	9,2%	14,0%	13,8%
G21	12,4%	13,6%	14,2%
Overig	78,4%	72,4%	72,0%
Aantal	7516	1203	747

Tabel B1.4 Populatie, steekproef en respons naar leerlingadministratiesysteem

	Populatie	Steekproef	Respons
ESIS	32,8%	30,8%	32,5%
LAR	5,2%	13,8%	12,2%
OAS, ParnasSys, Tangram	45,4%	39,1%	39,2%
Winsas	9,7%	5,7%	5,8%
Overig	6,8%	10,6%	10,3%
Aantal	7516	1203	747

Tabel B1.5 Populatie, steekproef en respons naar wel of geen vertraging bij DUO

	Populatie	Steekproef	Respons
Geen vertraging opgelopen	91,2%	82,9%	80,2%
Wel vertraging opgelopen	8,8%	17,1%	19,8%
Aantal	7516	1203	747

BIJLAGE 2

Tabellen bij hoofdstuk 2

Tabel B2.1 Systeem uitbesteed aan externe partij? (N= 747)

	Aantal	Percentage
Ja	431	57,7%
Nee	309	41,4%
Geen antwoord	6	0,8%

Tabel B2.2 Verandering in administratieve organisatie in verband met het pgn? (N= 747)

	Aantal	Percentage
Ja	237	31,7%
Nee	510	68,3%

Tabel B2.3 Bekendheid met 'Onderwijs in cijfers'? (N=747)

	Aantal	Percentage
Ja	187	25,1%
Nee	509	68,1%
Weet niet	49	6,6%
Geen antwoord	2	0,2%

Tabel B2.4 Belangrijk om meer benchmark-informatie te krijgen? (N=747)

	Aantal	Percentage
Ja, erg belangrijk	37	5,0%
Ja, belangrijk	469	62,8%
Nee, niet belangrijk	203	27,2%
Nee, zeer onbelangrijk	4	0,6%
Geen antwoord	33	4,5%

Tabel B2.5 Wie mag gebruikmaken van gegevens uit Basisregister Onderwijs? (N=747)

	Geen gebruik	Alle gegevens	Geanonimiseerde gegevens	Weet niet	Geen antwoord
DUO-CFI	0,3%	68,3%	15,9%	11,4%	4,0%
Inspectie van het Onderwijs	0,4%	55,5%	28,1%	12,4%	3,7%
Gemeenten	5,7%	40,1%	30,5%	19,7%	3,9%
CBS	7,9%	4,3%	51,2%	32,6%	4,0%
Sociale Verzekeringsbank	20,5%	12,3%	19,9%	43,2%	4,2%
Onderzoeksbureaus die werken voor OCW	17,9%	2,0%	37,0%	39,3%	3,7%

Tabel B2.6 Met welke instanties gegevens uitwisselen? (N=747)

	Aantal	Percentage
Andere onderwijsinstellingen (po, vo en mbo)	528	72,9%
Afdeling Leerplicht van gemeente	566	78,2%
De Centrale commissie Voor Indicatiestelling (CVI)	500	69,1%
Welzijnsinstellingen	15	2,1%
Instellingen voor (jeugd)gezondheidszorg	152	20,9%
Raad voor de Kinderbescherming	177	24,5%
Politie/justitie	209	28,8%
Immigratie- en Naturalisatiedienst	76	10,5%
Het Europees Sociaal Fonds voor subsidieaanvragen (ESF)	29	3,9%
Leveranciers van lesmethoden	0	0,0%
Weet niet	101	14,0%

Tabel B2.7 Behoefte aan meer informatie over gegevensgebruik? (N= 747)

	Aantal	Percentage
Ja	538	72,0%
Nee	127	17,1%
Weet niet	57	7,6%
Geen antwoord	24	3,3%

Tabel B2.8 Toegankelijkheid van de genoemde informatiebronnen

Bron	Goed	Voldoende	Onvoldoende/ slecht	Aantal*
Het stappenplan van BRON	42,4%	55,5%	2,0%	657
De handleidingen van BRON	30,4%	61,5%	8,2%	616
'Mijn BRON' op de website	36,9%	57,5%	5,6%	524
De website van BRON	32,4%	61,6%	6,0%	513
Het handboek van BRON PO	34,2%	59,4%	6,4%	345
E-zine PO	39,5%	57,2%	3,3%	310
Informatie van de softwareleverancier	41,9%	47,6%	10,4%	260
De kennisbank op de website	27,7%	61,3%	11,0%	228
De brochure 'Po sluit aan op BRON'	32,1%	64,0%	3,9%	198
Anders	68,4%	27,3%	4,3%	44

* Omdat niet iedereen de vraag heeft beantwoord, komen de aantallen niet precies overeen met de aantallen in tabel 2.16 uit hoofdstuk 2.

Tabel B2.9 Bruikbaarheid van de genoemde informatiebronnen

Bron	Goed	Voldoende	Onvoldoende/ slecht	Aantal*
Het stappenplan van BRON	38,3%	56,5%	5,2%	658
De handleidingen van BRON	26,6%	61,5%	11,9%	613
'Mijn BRON' op de website	32,9%	58,1%	9,0%	518
De website van BRON	26,5%	65,2%	8,3%	511
Het handboek van BRON PO	27,2%	63,1%	9,8%	342
E-zine PO	28,7%	65,8%	5,5%	306
Informatie van de softwareleverancier	35,2%	51,2%	13,6%	260
De kennisbank op de website	24,6%	56,9%	18,5%	224
De brochure 'Po sluit aan op BRON'	23,3%	70,7%	6,1%	196
Anders	61,5%	25,5%	13,0%	43

* Omdat niet iedereen de vraag heeft beantwoord, komen de aantallen niet precies overeen met de aantallen in tabel 2.16 uit hoofdstuk 2.

Tabel B2.10 Uitwisseling in FAB goed verlopen? (N= 747)

	Aantal	Percentage
Ja	530	71,0%
Nee	184	24,7%
Geen antwoord	32	4,3%

Tabel B2.11 Uitwisseling meer of minder moeite dan verwacht? (N= 747)

	Aantal	Percentage
Veel meer	281	37,6%
Meer	290	38,9%
Niet meer/niet minder	118	15,7%
Minder	25	3,3%
Veel minder	4	0,5%
Geen antwoord	29	3,9%

Tabel B2.12 Slechte beoordeling helpdesk BRON (N=103)

	Aantal	Percentage
Doorverwezen naar softwareleverancier	71	68,7%
Antwoord hielp niet bij oplossen probleem	70	67,9%
Medewerkers waren niet op de hoogte van het onderwerp	62	60,7%
Antwoord was onduidelijk	51	49,8%
Duurde lang voor ik antwoord kreeg	35	34,4%
Ik kreeg niet het gewenste antwoord	32	31,1%
Lange wachttijd	28	27,2%
Contact met medewerker verliep moeizaam	26	25,7%
Zou contact worden opgenomen, maar is nooit gebeurd	14	13,7%
Medewerkers waren niet klantvriendelijk	13	12,6%
Anders*	22	21,5%

* Hier noemt men nog dat de medewerkers niet professioneel zijn en de medewerkers intern niet op één lijn zitten.

Tabel B2.13 Slechte beoordeling helpdesk software (N=63)

	Aantal	Percentage
Doorverwezen naar BRON	47	75,6%
Antwoord hielp niet bij oplossen probleem	40	63,2%
Medewerkers waren niet op de hoogte van het onderwerp	28	44,6%
Lange wachttijd	27	43,6%
Antwoord was onduidelijk	27	42,5%
Duurde lang voor ik antwoord kreeg	24	37,7%
Ik kreeg niet het gewenste antwoord	17	26,9%
Contact met medewerker verliep moeizaam	17	26,8%
Medewerkers waren niet klantvriendelijk	8	13,0%
Zou contact worden opgenomen, maar is nooit gebeurd	7	11,6%
Anders*	6	9,0%

* Hier wordt nog genoemd dat de kennis bij de verschillende medewerkers sterk uiteenliep.

Tabel B2.14 Computer in afzonderlijke ruimte? (N=747)

	Aantal	Percentage
Ja	503	67,3%
Nee	207	27,7%
Onbekend	4	0,5%
Geen antwoord	33	4,5%

Tabel B2.15 Bij wie is het wachtwoord bekend? (N=747)

	Aantal	Percentage
Schooldirecteur	448	62,5%
Adjunct-directeur	403	56,2%
Locatiedirecteur/locatieleider	275	38,4%
Administratief medewerker	160	22,4%
ICT-medewerker/systeembeheerder	48	6,7%
Anders	46	6,4%
Onbekend	119	16,6%

Vragenlijst

Monitor Invoering Persoonsgebonden nummer

Welkom bij de enquête over de invoering van het persoonsgebonden nummer (PGN) in het primair onderwijs.

Deze enquête is bedoeld om een beeld te krijgen van hoe u de laatste fase van de invoering (Fase Aansluiting BRON) bij u op school heeft ervaren en hoe de stand van zaken bij u op school is nu het proces is afgerond.

Het ministerie van OCW, de PO-Raad, de organisaties voor bestuur en management en de AVS kunnen op basis van de uitkomsten zicht krijgen het verloop van de invoering en op eventuele knelpunten die zich hebben voorgedaan. Aan het eind van de vragenlijst zijn enkele vragen opgenomen over de stappen die u heeft gezet in de laatste fase van het proces, de Fase Aansluiting Bron.

Wanneer u vragen heeft over het onderzoek kunt u contact opnemen met Eva van Cooten.

(eva.van.cooten@regioplan.nl of 020-5315322).

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

1. Voor we beginnen met de eigenlijke vragenlijst willen we graag weten wat uw functie is.

- ☐ Bovenschools directeur/manager
- ☐ Directeur
- ☐ Adjunct directeur
- ☐ Administratief medewerker
- ☐ Anders, namelijk...

Communicatie

2. Met de eerste levering van leerling-gegevens voor de bekostiging is onlangs de laatste fase van de invoering van het persoonsgebonden nummer, de Fase Aansluiting BRON, afgesloten.

Welke informatiebronnen heeft u gelezen/gebruikt **bij de Fase Aansluiting BRON?**

(Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Het stappenplan aansluiting BRON PO
- ☐ De handleidingen van BRON (controleren GTB en vergelijkingsoverzicht)
- ☐ Het handboek BRON PO
- ☐ E-zine PO (voorheen nieuwsbrief BRON)
- ☐ De website van BRON
- ☐ De kennisbank op de website van BRON
- ☐ Het onderdeel 'Mijn BRON' op de website van BRON
- ☐ De brochure 'primair onderwijs sluit aan op bron'
- ☐ Informatie van de softwareleverancier
- ☐ Anders, namelijk.....

De volgende twee vragen, V3 en V4, alleen invullen voor de bronnen die u bij V2 heeft aangekruist.

3. Hoe beoordeelt u de **toegankelijkheid (leesbaarheid)** van de genoemde informatiebronnen?

		goed	voldoende	onvoldoende	Slecht
3a	Het stappenplan aansluiting BRON PO				
3b	De handleidingen van BRON				
3c	Het handboek BRON PO				
3d	E-zine PO				
3e	De website van BRON				
3f	De kennisbank op de website van BRON				
3g	Het onderdeel 'Mijn BRON' op de website van BRON				
3h	De brochure 'primair onderwijs sluit aan op bron'				
3i	Informatie van de softwareleverancier				
3j	Andere door u genoemde bron				

4. Hoe beoordeelt u de **bruikbaarheid** van de informatie van de genoemde bronnen?

		goed	voldoende	onvoldoende	slecht
4a	Het stappenplan aansluiting BRON PO				
4b	De handleidingen van BRON				
4c	Het handboek BRON PO				
4d	E-zine PO				
4e	De website van BRON				
4f	De kennisbank op de website van BRON				
4g	Het onderdeel 'Mijn BRON' op de website van BRON				
4h	De brochure 'primair onderwijs sluit aan op bron'				
4i	Informatie van de softwareleverancier				
4j	Andere door u genoemde bron				

De volgende vragen, V5 en V6, alleen invullen indien bij V2 aangekruist

5. Bevatte het stappenplan aansluiting BRON PO nog informatie waarvan u nog niet op de hoogte was?

- ☐ Veel nieuwe informatie
- ☐ Enige nieuwe informatie
- ☐ Geen nieuwe informatie

6. Bevatte het handboek BRON PO nog informatie waarvan u nog niet op de hoogte was?

- ☐ Veel nieuwe informatie
- ☐ Enige nieuwe informatie
- ☐ Geen nieuwe informatie

Het invoeringsproces

7. Terugkijkend op het proces van invoering, kunt u dan aangeven of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

		zeer eens	eens	neutraal	oneens	zeer oneens
7a	Het invoeringstraject heeft de school voldoende tijd geboden voor een goede voorbereiding op de definitieve overgang.					
7b	Tijdens het invoeringstraject werd de school voldoende ondersteund door de organisatie BRON					
7c	Tijdens het invoeringstraject werd de school voldoende ondersteund door de organisatie pgnpo					
7d	Tijdens het invoeringstraject werd de school voldoende ondersteund door de softwareleveranciers.					
7e	Bij het oplossen van knelpunten tijdens de invoering was de school vooral op zichzelf aangewezen.					
7f	De invoering van het persoonsgebonden nummer heeft mijn school veel tijd gekost					

Rolverdeling school, bovenschoolse directie en bestuur

In de volgende vragen willen we een beeld krijgen van de rolverdeling tussen uw school, een eventuele bovenschoolse directie en het bestuur bij de invoering van het PGN.

8. Valt uw school onder een bestuur met meerdere scholen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee -> *ga door naar vraag 10*

9. Is er een bovenschoolse directie?

- ☐ Ja, er is een bovenschoolse directie
- ☐ Nee, er is geen bovenschoolse directie

10. Wordt de gegevenslevering aan BRON op bovenschools niveau gecoördineerd?

- ☐ Ja, door het bestuur
- ☐ Ja, door de bovenschoolse directie
- ☐ Ja, door het directeurenoverleg
- ☐ Ja, door iemand anders, namelijk....
- ☐ Nee

Administratieve organisatie

In de volgende vragen willen we in verband met de invoering van het persoonsgebonden nummer een beeld krijgen van de administratieve organisatie van uw school.

11. Wordt u bij het onderhouden van de leerling-administratie ondersteund door een administratief medewerker?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

12. Wordt u bij het onderhoud en het beheer van het leerling-administratiesysteem ondersteund door een ICT-medewerker of systeembeheerder (buiten de contractuele ondersteuning van het leerlingadministratiesysteem)?

- ☐ Ja, door een ICT-medewerker of systeembeheerder in dienst van het bestuur
- ☐ Ja, door een extern ingehuurde ICT-medewerker of systeembeheerder
- ☐ Ja, door een vrijwilliger
- ☐ Nee

13. Heeft de school het systeembeheer uitbesteed aan een externe partij?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

14. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stelling?

		zeer eens	eens	neutraal	oneens	zeer oneens
14a	De administratieve organisatie is zodanig ingericht dat de gegevens-uitwisseling soepel kan verlopen					

15. Is de administratieve organisatie op uw school veranderd in verband met de werkzaamheden voor de invoering van het persoonsgebonden nummer?

- ☐ Ja, de administratieve organisatie is veranderd
- ☐ Nee, de administratieve organisatie is niet veranderd

Alleen invullen wanneer u bij V15 Ja heeft ingevuld:

16. Wordt de administratieve organisatie op uw school het komende jaar nog verder veranderd op basis van de ervaringen die zijn opgedaan tijdens het invoeringsproces?

- ☐ Ja, de administratieve organisatie zal nog verder veranderen
- ☐ Nee, de administratieve organisatie zal niet verder veranderen
- ☐ Dat is nog niet duidelijk

Alleen invullen wanneer u bij V15 Nee heeft ingevuld:

17. Wordt de administratieve organisatie op uw school het komende jaar veranderd op basis van de ervaringen die zijn opgedaan tijdens het invoeringsproces?

- ☐ Ja, de administratieve organisatie zal nog veranderen
- ☐ Nee, de administratieve organisatie zal niet veranderen
- ☐ Dat is nog niet duidelijk

Alleen invullen wanneer u bij V15 of V16 Ja heeft ingevuld:

18. Hoe is/wordt de administratieve organisatie op uw school het afgelopen/ komende jaar veranderd?

.....

Het persoonsgebonden nummer: mogelijkheden en verplichtingen

19. Hoe vaak moet u de mutaties in de leerling-administratie die voortvloeien uit wijzigingen in de leerlingenpopulatie of in de leerling-gegevens op uw school volgens u aanleveren?

- ☐ Elke week
- ☐ Elke 2 weken
- ☐ Elke maand
- ☐ Elk kwartaal
- ☐ Elk half jaar
- ☐ Elk jaar
- ☐ Weet niet

20. Wilt u aangeven of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

		zeer eens	eens	neutraal	oneens	zeer oneens
20a	Door het persoonsgebonden nummer is de gegevenslevering aan de overheid eenvoudiger.					
20b	Het persoonsgebonden nummer maakt dat de leerling administratie minder tijd in beslag neemt.					
20c	Door het persoonsgebonden nummer is de leerling administratie van de school beter gestructureerd.					
20d	Door het persoonsgebonden nummer neemt de controle van de overheid toe.					
20e	De administratieve last van het persoonsgebonden nummer weegt niet op tegen de voordelen voor de scholen.					

Gevolgen van het invoeren van het persoonsgebonden nummer

21. Het persoonsgebonden nummer heeft verschillende gevolgen. Kunt u aangeven hoeveel kennis u heeft over:

		voldoende kennis	onvoldoende kennis	geen kennis
21a	de consequenties van het persoonsgebonden nummer voor de bekostiging van uw school (regulier, gewichten, LGF, groeitelling, e.d.)			
21b	de consequenties van het persoonsgebonden nummer voor het toezicht op de kwaliteit van uw school			
21c	de consequenties van het persoonsgebonden nummer voor de productie van landelijke statistieken en beleidsinformatie over de sector onderwijs			

22. Wilt u aangeven of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

		zeer eens	eens	neutraal	oneens	zeer oneens
22a	De bekostiging op basis van het persoonsgebonden nummer zal zonder problemen verlopen.					
22b	Door het persoonsgebonden nummer kunnen vergissingen en fraude bij de bekostiging beter worden voorkomen.					
22c	Het persoonsgebonden nummer betekent een bezuiniging op het budget.					
22d	Door het persoonsgebonden nummer hoeven er veel minder gegevens aan de Inspectie te worden geleverd.					
22e	Door het persoonsgebonden nummer kunnen de ontwikkelingen in het onderwijs beter worden gevolgd.					

Terugkoppelen van informatie

23. Kent u Onderwijs in Cijfers, de website waarop DUO-CFI namens het ministerie van OCW informatie over deelnemers en personeel van onderwijsinstellingen ontsluit?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ weet niet

24. Vindt u het belangrijk dat u op basis van het persoonsgebonden nummer meer benchmark-informatie voor uw school kunt krijgen via Onderwijs in Cijfers?

- ☐ Ja, erg belangrijk
- ☐ Ja, belangrijk
- ☐ Nee, onbelangrijk
- ☐ Nee, zeer onbelangrijk

25. Wilt u aangeven of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

		zeer eens	eens	neutraal	oneens	zeer oneens
25a	De gegevens die voor het persoonsgebonden nummer worden geregistreerd kan de school zelf gebruiken voor beleidsontwikkeling en verantwoording.					
25b	De terugkoppeling van informatie op basis van het persoonsgebonden nummer draagt op termijn bij aan de verbetering van het kwaliteitsbeleid van de school.					
25c	De terugkoppeling van informatie op basis van het persoonsgebonden nummer vergemakkelijkt op termijn de horizontale verantwoording (aan ouders, de omgeving van de school e.d.).					
25d	De voordelen van de terugkoppeling van informatie wegen op tegen de administratieve last.					

Gebruik van gegevens en privacybescherming

26. In het kader van de Wet op het Persoonsgebonden nummer wordt privacygevoelige informatie verzameld en uitgewisseld. Kunt u aangeven hoeveel kennis u op dit moment heeft over

		voldoende kennis	onvoldoende kennis	geen kennis
26a	de maatregelen die de rijksoverheid neemt om de privacy van uw leerlingen te beschermen vanaf het moment dat u gegevens gaat aanleveren aan de rijksoverheid			
26b	de maatregelen die de school moet treffen om de privacy van de leerlingen te beschermen bij de registratie, het gebruik en de uitwisseling van persoonsgegevens.			
26c	de organisaties in de directe omgeving van de school waarmee u PGN-gegevens mag uitwisselen			
26d	welke gegevens u precies wel of niet mag uitwisselen met deze organisaties			

27. De PGN-gegevens worden opgeslagen in het Basisregister Onderwijs. In de wet is geregeld welke instanties gebruik mogen maken van de gegevens uit het basisregister en welke voorwaarden daarbij gelden. Wie kunnen er volgens u gebruik van maken en onder welke voorwaarden?

		geen gebruik	gebruik van alle gegevens	alleen geanonimiseerde gegevens	weet niet
27a	DUO -CFI				
27b	Inspectie				
27c	Gemeenten				
27d	CBS				
27e	Sociale verzekeringsbank				
27f	Onderzoeksbureaus die werken voor OCW				

28. De school mag de PGN-gegevens van de leerlingen gebruiken voor de uitwisseling met andere organisaties in de directe omgeving, maar alleen voor specifieke doelen en alleen specifieke gegevens. Kunt u aangeven voor de uitwisseling met welke van de volgende instellingen en instanties u de PGN-gegevens mag gebruiken? (Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Andere onderwijsinstellingen (po, vo en mbo)
- ☐ De afdeling leerplicht van de gemeente
- ☐ De Centrale commissie Voor Indicietelling (CVI)
- ☐ Welzijnsinstellingen
- ☐ Instellingen voor (jeugd)gezondheidszorg
- ☐ Raad voor de Kinderbescherming
- ☐ Politie/justitie
- ☐ Immigratie en Naturalisatiedienst
- ☐ Het Europees Sociaal Fonds voor subsidieaanvragen
- ☐ Leveranciers van lesmethoden
- ☐ Weet niet

29. Heeft u behoefte aan meer informatie over het gebruik van gegevens en privacybescherming?

- ☐ Ja
- ☐ Nee -> ga door naar vraag 31
- ☐ Weet niet -> ga door naar vraag 31

30. Over welk onderwerp heeft u behoefte aan informatie? (Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Informatie over uitwisseling met andere scholen
- ☐ Informatie over uitwisseling met andere instellingen
- ☐ Informatie over de maatregelen van de overheid om de privacy van leerlingen te waarborgen
- ☐ Informatie over wat de school wel en niet mag met het persoonsgebonden nummer
- ☐ Informatie over de beveiliging van de computer waarop de leerling-administratie wordt gevoerd
- ☐ Anders, namelijk

31. Wilt u aangeven of u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

		zeer eens	eens	neutraal	oneens	zeer oneens
31a	De uitwisseling van gegevens met andere scholen bij in- en uitschrijving wordt door het persoonsgebonden nummer vereenvoudigd.					
31b	Met behulp van het persoonsgebonden nummer kan verzuim beter worden bestreden.					
31c	De communicatie met instellingen voor jeugdzorg wordt verbeterd met behulp van het persoonsgebonden nummer.					
31d	Bij het gebruik van het persoonsgebonden nummer door de overheid is de privacy van leerlingen en ouders niet voldoende gewaarborgd.					
31e	De uitwisseling van het persoonsgebonden nummer is door de school voldoende beveiligd					
31f	Om de privacy te waarborgen is de uitwisseling van PGN-gegevens door de school in procedures vastgelegd					
31g	Door het persoonsgebonden nummer is het moeilijker voor buitenlandse leerlingen zonder Burgerservicenummer om onderwijs te volgen.					

De huidige stand van zaken

Tot slot stellen we u nog enkele vragen over het verloop van de Fase Aansluiting Bron (FAB) die nu is afgerond.

32. Is het uitwisselen van gegevens in de Fase Aansluiting BRON goed verlopen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

33. Bent u tevreden over de planning van de Fase Aansluiting BRON?

- ☐ Zeer tevreden
- ☐ Tevreden
- ☐ Neutraal
- ☐ Ontevreden
- ☐ Zeer ontevreden

34. Kost(te) het uitwisselen van gegevens in de Fase Aansluiting BRON meer of minder moeite dan u van tevoren had verwacht?

- ☐ Veel meer
- ☐ Meer
- ☐ Niet meer/niet minder
- ☐ Minder
- ☐ Veel minder

Alleen voor die respondenten die bij 34(veel) meer hebben aangevinkt

35. Kunt u aangeven waardoor het uitwisselen van gegevens meer moeite kostte dan verwacht?

(Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Het was niet duidelijk wat er van de school verwacht werd
- ☐ Het leerling-administratiesysteem werkte niet naar behoren
- ☐ De communicatie met BRON verliep niet zoals gewenst
- ☐ Er bleken nog veel fouten in het LAS te zitten
- ☐ Er was nog niet voldoende ervaring met deze nieuwe werkwijze van digitaal uitwisselen
- ☐ Het personeel met kennis op dit gebied was beperkt inzetbaar
- ☐ Alles werkte naar behoren, maar het kostte gewoon meer tijd dan verwacht
- ☐ Er bleken problemen met het verwerken van de terugmeldingen
- ☐ We hadden problemen met de tijdsplanning van de FAB
- ☐ We hebben vertraging opgelopen door de problemen bij DUO
- ☐ We hadden problemen met het registreren van LGF-leerlingen
- ☐ Anders, namelijk.....

36. Op welke ondersteuningsmogelijkheden heeft u tijdens de Fase Aansluiting Bron een beroep gedaan? (Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ De helpdesk BRON
- ☐ De helpdesk van mijn softwareleverancier
- ☐ Andere externe ondersteuning, namelijk.....
- ☐ Ondersteuning binnen eigen organisatie/bestuur
- ☐ Geen

De volgende vraag alleen invullen voor de ondersteuningsmogelijkheden die u bij V36 heeft aangekruist.

37. Hoe beoordeelt u de geboden ondersteuning?

		<i>goed</i>	<i>vol- doende</i>	<i>onvol- doende</i>	<i>slecht</i>
37a	De helpdesk van BRON				
37b	De helpdesk van mijn softwareleverancier				
37c	Andere externe ondersteuning				
37d	Ondersteuning binnen eigen organisatie/bestuur				

De vraag alleen beantwoorden als bij helpdesk BRON onvoldoende of slecht is aangekruist:

38. U heeft de ondersteuning van de helpdesk van BRON als onvoldoende of slecht beoordeeld. Wat is hiervoor de reden? (Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Lange wachttijd aan de telefoon
- ☐ Het duurde heel lang voor ik antwoord kreeg
- ☐ Er zou contact met mij worden opgenomen, maar dat is nooit gebeurd
- ☐ Ik werd doorverwezen naar de helpdesk van de softwareleverancier
- ☐ Het contact met de medewerker bij de helpdesk verliep moeizaam
- ☐ De medewerkers bij de helpdesk waren niet klantvriendelijk
- ☐ De medewerkers bij de helpdesk waren niet voldoende op de hoogte van het onderwerp
- ☐ Het antwoord was onduidelijk
- ☐ Het antwoord hielp niet bij het oplossen van het probleem
- ☐ Ik kreeg niet het gewenste antwoord
- ☐ Anders, namelijk....

De vraag alleen als bij helpdesk softwareleverancier onvoldoende of slecht is aangekruist:

39. U heeft de ondersteuning van de helpdesk van uw softwareleverancier als onvoldoende of slecht beoordeeld. Wat is hiervoor de reden? (Meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Lange wachttijd aan de telefoon
- ☐ Het duurde heel lang voor ik antwoord kreeg
- ☐ Er zou contact met mij worden opgenomen, maar dat is nooit gebeurd
- ☐ Ik werd doorverwezen naar de helpdesk van BRON
- ☐ Het contact met de medewerker bij de helpdesk verliep moeizaam
- ☐ De medewerkers bij de helpdesk waren niet klantvriendelijk
- ☐ De medewerkers bij de helpdesk waren niet voldoende op de hoogte van het onderwerp
- ☐ Het antwoord was onduidelijk
- ☐ Het antwoord hielp niet bij het oplossen van het probleem
- ☐ Ik kreeg niet het gewenste antwoord
- ☐ Anders, namelijk....

40. Wordt de computer waarop de leerling-administratie wordt gevoerd door andere personeelsleden gebruikt voor andere doeleinden?

- ☐ Nooit
- ☐ Soms
- ☐ Vaak
- ☐ Altijd

41. Staat de computer waarop de leerling-administratie wordt gevoerd in een afzonderlijke, afsluitbare ruimte?
- ☐ Ja
 - ☐ Nee
 - ☐ Onbekend
42. Verandert u regelmatig het wachtwoord van uw leerling-administratiesysteem?
- ☐ Minder dan één keer per jaar
 - ☐ Eén keer per jaar
 - ☐ Twee keer per jaar
 - ☐ Meer dan twee keer per jaar
 - ☐ Onbekend
43. Bij wie is het wachtwoord bekend? *(Meer antwoorden mogelijk)*
- ☐ Schooldirecteur
 - ☐ Adjunct directeur
 - ☐ Locatiedirecteur/locatieleider
 - ☐ Administratief medewerker
 - ☐ ICT-medewerker, systeembeheerder
 - ☐ Leerkracht
 - ☐ Anders, namelijk...
 - ☐ Onbekend
44. Heeft u problemen ondervonden bij het controleren van het Vergelijkingsoverzicht Ambulant Begeleide Leerlingen? *(Meer antwoorden mogelijk)*
- ☐ Nee, het controleren van het Vergelijkingsoverzicht Ambulant Begeleide Leerlingen is zonder problemen verlopen
 - ☐ Ja, we hadden problemen met het interpreteren van het overzicht
 - ☐ Ja, we hadden problemen met het achterhalen van de gegevens
 - ☐ Ja, we hadden problemen met het achterhalen van gegevens van uitgeschreven leerlingen
 - ☐ Ja, we hadden andere problemen, namelijk
 - ☐ Onbekend
 - ☐ Niet van toepassing (WEC school)
45. Welk type correcties heeft u moeten doorvoeren in BRON naar aanleiding van het Vergelijkingsoverzicht Ambulant Begeleide Leerlingen? *(Meer antwoorden mogelijk)*
- ☐ Geen
 - ☐ Ontbrekende begeleidingsgegevens toevoegen
 - ☐ Data van in- of uitschrijving
 - ☐ Soort indicatie van een leerling
 - ☐ Datum van indicatie
 - ☐ Anders, namelijk
 - ☐ Onbekend
 - ☐ Niet van toepassing (WEC school)
46. Heeft u problemen ondervonden bij het controleren van de Geconsolideerde Tellingen Bekostiging (GTB overzicht)? *(Meer antwoorden mogelijk)*
- ☐ Nee, het controleren van het GTB overzicht is zonder problemen verlopen
 - ☐ Ja, we hadden problemen met het selecteren van een peildatum
 - ☐ Ja, we hadden problemen met het interpreteren van de gegevens
 - ☐ Ja, we hadden problemen met het verwerken van de signalen
 - ☐ Ja, we hadden andere problemen, namelijk
 - ☐ Onbekend

47. Welk type correcties heeft u in de controleperiode van 15 oktober tot 15 november moeten doorvoeren in BRON naar aanleiding van het GTB overzicht? *(Meer antwoorden mogelijk)*

- ☐ Geen
- ☐ Inschrijven van een leerling
- ☐ Uitschrijven van een leerling
- ☐ Aanpassen van het gewicht van een leerling *(niet voor WEC scholen)*
- ☐ Aanpassing van een indicatie van niet Nederlandse culturele achtergrond
- ☐ Indicatie gegevens
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Onbekend

48. Verwacht u het komende jaar problemen met betrekking tot het persoonsgebonden nummer?

- ☐ Ja, wij verwachten problemen
- ☐ Nee, wij verwachten geen problemen
- ☐ Onbekend

Alleen invullen wanneer u bij V48 Ja heeft ingevuld:

49. Kunt u in aangeven wat voor soort problemen u verwacht? *(Meer antwoorden mogelijk)*

- ☐ Problemen door onvoldoende duidelijkheid over wat er van de school verwacht wordt
- ☐ Problemen met het werken met de nieuwe functionaliteit voor het registreren en uitwisselen van leerling-gegevens
- ☐ problemen met de administratieve organisatie van de school
- ☐ Problemen met de uitwisseling van gegevens met BRON
- ☐ Problemen met het GTB overzicht
- ☐ Problemen met het registreren van de gewichtenregeling
- ☐ Andere problemen, namelijk

Dit is het einde van de vragenlijst. We danken u hartelijk voor uw medewerking. Als u nog opmerkingen wilt maken over het onderzoek of een nadere toelichting wilt geven op eerdere antwoorden, dan kunt u dat hieronder doen.

.....

Regioplan Beleidsonderzoek

**Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam**

T 020 531 531 5

F 020 626 519 9

E info@regioplan.nl

I www.regioplan.nl